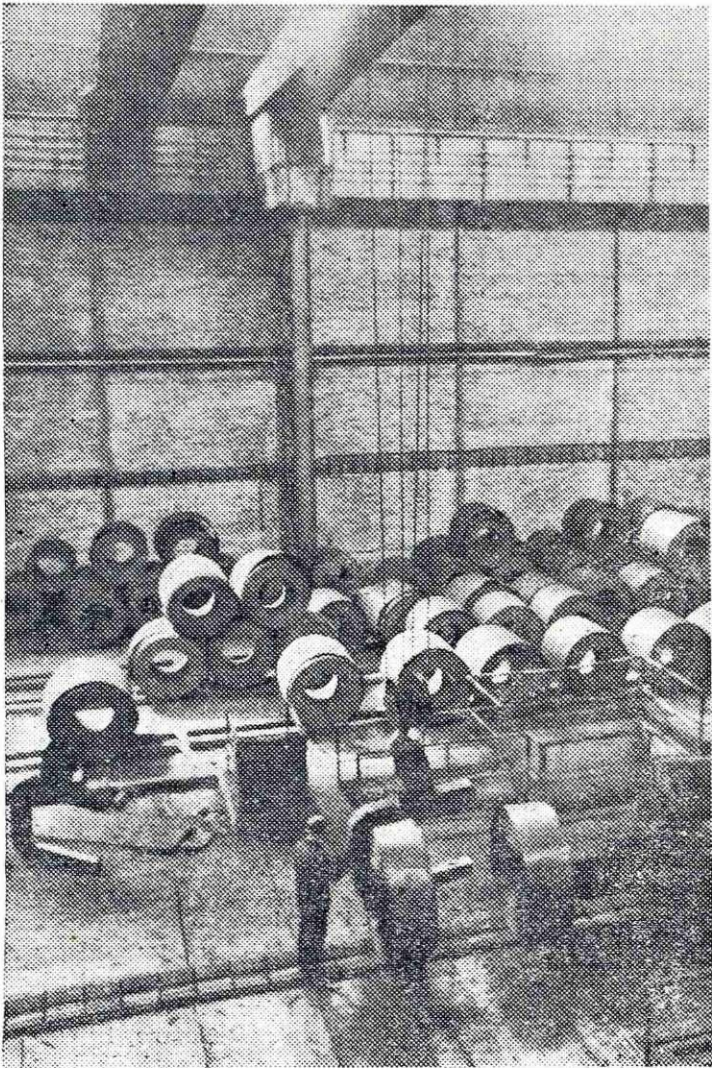

ZELEZAR

Nesreče pri žerjavih nas opozarjajo na trajno skrb za varnost pri delu in za vzgojo delavcev, ki delajo pri žerjavih

12. seja upravnega odbora Izredni dopusti za kulturne in športne delavce tudi v bodoče — vendar so delovne dolžnosti najprej

V torek, 27. avgusta 1968 je bila 12. seja upravnega odbora z obširnimi dnevnimi redom:

- pregled izvrševanja sklepov prejšnje seje upravnega odbora,
- poročilo o gibanju proizvodnje in o proizvodnih uspehih v II. dekadi avgusta ter proizvodni program za september 1968,
- poročilo o rezultatih poslovanja Železarne v juliju letos,
- poročilo o socialno-zdravstvenem in tehničnem varstvu delavcev pri delu v Železarni,
- predlog o dodeljevanju izrednih dopustov za kulturno-prosvetno in športno dejavnost v jeseniški občini ter predlog o patronatih nad posameznimi klubi oziroma društvi in
- reševanje tekočih vprašanj in prošenj.

Vsa poročila, ki so jih obravnavali na tej seji, so sprejeli brez pripomb, ob tem pa naročili upravi podjetja, da za eno prihodnjih sej v septembru pripravijo poročilo o izpolnitvi v Železarni. Poročila, za katera je pristojen delavski svet Železarne, so odstopili področnim komisijam, da jih proučijo in do njih zavzamejo svoja stališča ter ta stališča posredujejo na seji delavskega sveta Žele-

zarne, ki bo v ponedeljek 2. septembra 1968.

Glede dodeljevanja izrednih dopustov za kulturno-prosvetno in športno dejavnost v jeseniški občini, so zahtevali analizo dosedanjega dodeljevanja in koriščenja izrednih dopustov in predlog ustrezne službe kadrovskega sektorja za prihodnje. Na podlagi te analize in predloga so sklenili, da bodo spričo

(nadalj. na 2. str.)

Obratovodstvo je soočeno z vsemi problemi

Hladna valjarna — žičarna je kot finalni obrat naše Železarne izredno pomembna delovna enota pri doseganju proizvodnih in finančnih rezultatov za naš celotni delovni kolektiv. Ker iz objektivnih ali subjektivnih razlogov delovna enota ne dosega željenih rezultatov, smo prosili inž. Franca Vičarja, obratovodja te delovne enote, da nam odgovori na nekaj vprašanj.

UREDNIŠTVO: Poleg objektivnih vzrokov, o katerih smo že pisali v našem glasilu (kadri - vložek), se uradno ali neuradno govori tudi o številnih subjektivnih vzro-

Neustrezen program in dimenzije vložka za jeklovlek

Večkrat smo že opozorili na težave, ki so jih imeli v jeklovleku zaradi pomanjkanja vložka. Ker jim je občutno primanjkoval vložek, so imeli težave pri izpolnjevanju proizvodnih nalog.

V sredo dopoldne pa nam je obratovodja jeklovleka telefonično sporočil, da je jeklovlek v avgustu zelo dobro založen z vložkom. Po njegovem mnenju je to rezultat nekaterih ukrepov na prejšnje stanje. Nemogoče pa je, da bi v avgustu nadoknadili izgubljeno proizvodnjo v prvi polovici leta 1968. Neugoden je tudi asortiment oz. program valjanja in je preveč enostranski. Na programu so v glavnem le tanjše dimenzije oz. lahki profili na progi 230 Ø in je zato težko izpolnjevati plan. Na ta način imajo v jeklovleku dovolj vložka tankih dimenzij, primanjkuje pa jim debelih profilov oz. dimenzij. Seveda imajo pri tanjših dimenzijah oz. lažjih profilih v jeklovleku več dela, ki ga morajo opraviti kljub temu, da jim primanjkuje delavcev.

Po drugi strani pa je spet dobro, da imajo na razpolago tanjše dimenzije, kar ugodno vpliva na finančno realizacijo. Neenakomernost pri zagotavljanju vložka nedvomno vpliva na tempo proizvodnje, ob takem stanju pa je težko in skoraj nemogoče zadovoljiti kupce, ki posebno v zadnjem času neprestano urgirajo dobave željenih materialov.

To, da se je stanje v avgustu glede vložka popravilo, pa še ni jamstvo za doseganje večje proizvodnje ter storilnosti, kar pa je seveda odvisno od kolektiva samega.

kih za nedoseganje zaželenih proizvodnih rezultatov. Naj navedemo nekaj primerov za žičarno: na primer nezadostno luženje žica zmanjšuje proizvodnjo in pospešuje okvaro votlic, stroji zaradi slabe organizacije dela večkrat stojijo, žičarji večkrat morajo sami skrbeti z vložek in za vzdževalce itd. Ali so ti problemi obratovodstvu znani in kaj je obratovodstvo ukrenilo?

ODGOVOR: To so znane stvari in o njih vsako jutro razpravljamo z delovodji in posamezne težave in probleme rešujemo takoj, včasih pa tudi disciplinsko ukrepamo.

Če se ustavim samo pri luženju, moram poudariti, da je lužilnica sama po sebi oddelek v proizvodnji ključnega pomena. Ker so naprave za luženje izpostavljene najtežjim delovnim pogojem, mislim tu na kisline hlapce, zato je tu veliko defektov in okvar. Na luženje pa najbolj negativno vpliva količina zelene galice, oziroma kot to imenujemo železa v lužilu. Da obdržimo določen nivo železa v lužini, pa je potrebno kontinuirno obratovanje galičarne. Le-ta pa je najbolj kritična točka v lužilnici. Tu imamo najpogostejše okvare elektromotor-

jev in centrifuge same. Od januarja do vključno julija je bilo na primer 408 ur zastojev zaradi okvar na elektro napravah in 696 ur zastojev zaradi okvar mehanske narave. Vzroki za to so v normalni istrošenosti naprav. Pogajamo se že eno leto, da bi dobili rezervne elektromotorje, vendar zaradi pomanjkanja denarja nam to še ni uspelo, ker so motorji zaradi specialne izvedbe dražji. Iščejo tudi ponudbe za zamenjavo celotne centrifuge ali posameznih delov, kar bo pač ceneje. Z rešitvijo teh dveh vprašanj računamo, da bomo ta problem, to je problem zastojev, spravili z dnevnega reda. Pripomniti moram, da na vzdržnost elektromotorjev ali centrifuge galičar nima vpliva, pač pa lahko mnogo vpliva na vzdržnost gumijastega plašča in s tem na kontinuirnost obratovanja, ker v primerih, kadar lužičar ne izpira dovolj pogosto gumijaste plašče, pride tudi do zastojev, vendar so ti zastoji zelo majhni nasproti ostalim zastojem in bistveno ne vplivajo na proizvodnjo. Navajam samo primer vzroka za slabo luženje: če na primer nastopi okvara ob normalni koncentraciji lužil, to je od 12 do 15% in pri količini železa 70 g, smo prisiljeni kislino izčrpavati, da znižamo koncentracijo proste kisline pod 5%, železo pa pri tem naraste nad 100 g na liter. V takem primeru je iz objektivnih vzro-

(nadalj. na 3. str.)

Centralnemu komiteju ZK Slovenije, Zvezi združenj borcev NOV Slovenije, Ljubljana

Občinski odbor Zveze združenj borcev NOV Jesenice je na svoji seji dne 27. avgusta skupaj s predstavniki krajevnih organizacij ZB NOV obravnaval tudi zadnje dogodke na Češkoslovaškem. Ponovno smo obsodili agresijo, ki so jo izvedli na svobodno in socialistično Češkoslovaško, države varšavskega pakta na čelu s Sovjetsko zvezo. Ko smo ugotavljali, da je bil na razgovorih v Moskvi dosežen sporazum, nismo mogli mimo tega, da bo ostalo še vedno del okupatorske vojske na češkem ozemlju. Smatramo, da je češkoslovaški narod sposoben voditi sam politiko svoje države.

Še posebej obsojamo dejanja okupatorske vojske, ki je poleg velike materialne, politične in moralne škode prizadejala tudi velike človeške žrtve.

V imenu vsega članstva Zveze borcev NOV jeseniške občine podpiramo resolucijo X. seje CK ZKJ in zagotavljamo, da bomo borci NOV še naprej zagovorniki vsega naprednega in da se bomo še naprej borili za svetle ideale socializma.

Pokongresne naloge sindikata

Sprejete smernice predsedstva in IK CK ZKJ ter resolucije VI. kongresa ZSJ opozarjajo, da bi vsaka vsiljiva razprava o mestu in vlogi sindikata, ločeno od človeka, njegovega položaja in njegovega družbenega in materialnega interesa bila nesmiselna in škodljiva. Če je življenjski interes delavcev, da se osvobodijo vseh ostankov mezdskih odnosov, da v procesu družbenega dela zagotovijo sebi in drugim čim ugodnejše pogoje življenja in dela, da z dviganjem svoje zavesti sodelujejo pri doseganju in delitvi dohodka, z eno besedo, da delijo usodo svoje proizvodnje ali da nosijo vse posledice svojega obnašanja v procesu družbenega dela in delitve po delu, potem bomo z organizirano silo vseh lahko zagotovili ta svoj in družbeni interes na osnovah samoupravljanja.

Smernice in kongresni dokumenti — resolucije, določajo posamezne naloge in se zavzemajo za določene družbeno-ekonomske rešitve, ki imajo važen pomen za nadaljni razvoj socialističnih in družbenih odnosov. Te naloge prevzemajo vsi člani sindikata kot svoje politične in akcijske naloge. Zanje se moramo zavzemati v vsakdanji praksi in na vseh ravneh, po samoupravnih poti, predvsem pa po poti samoupravnega dogovarjanja, kjer nastopajo sindikati, kot eden od partnerjev samoupravnih dogovorov. Sindikati bodo podpirali tudi ukrepe družbeno-politične skupnosti in njihovo intervencijo, če je le-ta neogibno potrebna v interesu socialističnega razvoja.

S tem hočemo postaviti sindikate v položaj politično in družbeno odgovornega dejavnika za vse njihove sprejete odločitve in stališča, pa tudi za posledice, ki jih utegnejo imeti take odločitve. To pomeni, da prevzemamo sindikati kot organizacija s svojimi forumi in svojim članstvom vso politično in družbeno odgovornost za svoja politična snovanja, zamisli in akcije.

Sprejete resolucije VI. kongresa ZSJ, smernice predsedstva in IK CK ZKJ so dokumenti, v katerih so postavljene konkretne naloge za prihodnje obdobje, za katere se moramo odločno zavzemati in jih v svojih političnih akcijah tudi izvajati.

Veliko je prizadevanj za uresničevanje gospodarske in družbene reforme, ki postavlja delovne ljudi v položaj, da odločajo s polno odgovornostjo o svojih bistvenih vprašanjih življenja in dela delovnih organizacij, oziroma da z odločanjem o gospodarskih in družbenih vprašanjih uresničujejo osebne in družbene interese.

Posebno bodo sindikati skupaj z gospodarsko zbornico v okviru SR Slovenije in drugimi dejavniki, analizirali položaj tistih posameznih podjetij, ki so na meji rentabilnosti ali pod to mejo, z namenom, da se ugotovijo možnosti njihovega nadaljnjega razvoja. To je pomembno ne le za prizadete delovne organizacije, pač pa tudi za sindikate, da si ob morebitnih poostrevalih ne bi oblikovali političnih stališč v naglici in pod vplivom pritiska.

Zavzeti se moramo za to, da se solidarnost vse bolj realizira z akcijami združenih proizvajalcev, da postane njihova samoupravna funkcija dejavnik integracije delavcev v delovnih enotah in podjetjih iz različnih panog v celoti. Naša naloga je, da spodbujamo to iniciativo, da seznanimo članstvo z vsebino in da smo stalno v središču akcije pri reševanju teh vprašanj, ker že sama organizacija našega sindikata, predstavlja pomemben izraz solidarnosti in integriranosti interesov velikega dela delavskega razreda.

Mlinarič Srečko

Izredni dopusti za kulturne in športne delavce

(Nadaljevanje s 1. strani)

gospodarskega položaja Železarn določanje števila izrednih dopustov skrbili za tretjino in so odobrili naslednjo kvoto izrednih dopustov:

Hokej. klub Jesenice	1500
Smučarsko društvo Jesenice	760
Planinska zveza Slovenije, Gorska reševalna služba in Planinsko društvo Jesenice	100
Amatersko gledališče Tone Cufar	80
Klub za keglanje na ledu	50
Šahovski klub Jesenice	60
Smučarska zveza Slovenije	60
Košarkaški klub Jesenice	40
Kegljaški klub Jesenice	50
Odbojkaški klub Jesenice	10
DPD Svoboda Tone Cufar Jesenice	100
Sankaški klub Jesenice	10
Sankaški klub Bohinj	6
TVD Partizan Bohinj	7
Judo sekcija Jesenice	2
Streliško društvo Jesenice	8
Za športnike, ki bodo zastopali Železarno na raznih mednarodnih srečanjih	150

Za ostale kulturne in športne panoge ter športnike, ki niso zajeti v tem razdeliku, bo potrebne dopuste odobril upravni odbor od primera do primera, vendar le za mednarodne in zvezne prireditve ali republiška tekmovanja.

Odobrena kvota je okvirna in bo v tej kvoti odobril posamezne dopuste kadrovski sektor pod pogojem, da bo prošnja dostavljena najkasneje štiri dni pred tekmovanjem ali prireditvijo in da bo z odsotnostjo športnika ali kulturnega delavca soglasno tudi obratovodstvo obrata v katerem le-ta dela. Pri tem upravni odbor opozarja vse kulturne in športne delavce ter obratovodstva, da so pri odobravanju dopustov delovne zadolžitve in potrebe delovnega mesta prvenstvene ne glede na važnost in pomembnost prireditve ali tekmovanja.

Glede na rezultate dejavnosti smučarskega kluba Jesenice in hokejskega kluba Jesenice, ki sta najkvalitetnejša kluba v občini in v svoji športni panogi tudi najkvalitetnejša v državi, uživata primeren mednarodni ugled in se v njihovih vrstah

nahaja veliko število državnih reprezentantov, ki so na vseh mednarodnih prireditvah jedro jugoslovanske nacionalne ekipe, je upravni odbor sklenil, da bo tudi za prihodnje prevzel nad tema dvema kluboma patronat in jima bo zato kril delno stroške in sicer smučarskemu društvu 82.000 N din, hokejskemu klubu pa 97.000 N din in za približno 40.000 N din neporavnanih računov iz prejšnjih obveznosti patronata.

Ustrezni službi kadrovskega sektorja so naročili, da za vse vrste patronatov, ki jih je prevzela Železarna nad raznimi klubi ali društvi, pripravi pravilnik in ga predloži upravnemu odboru v potrditev.

Na predlog predsednika Skupščine občine Biograd na moru, so odobrili da v naš počitniški dom v Biogradu sprejmemo 10 državljanov CSSR na brezplačno stanovanje in hrano. S tem v zvezi so naročili gostinski enoti ŽELEZAR, da stroške tega bivanja krijejo z dohodkom počitniškega doma, obračunajo pa jih posebej po penzijskih cenah, ki veljajo za naše člane kolektiva in tudi posebej prikažejo v svojem zaključnem računu. Z organi skupščine občine Biograd mora gostinska enota rešiti vprašanja nadaljnjega bivanja teh državljanov, v primeru če se zadeve v CSSR ne bi uredile do 30. septembra 1968, ko bo počitniški dom zaključil obratovanje.

Na koncu seje so imenovali sedemčlanski prireditveni odbor proslav in prireditev ob 100-letnici Železarn, katerega bo predsedoval direktor Železarn mag. ing. Peter Kunc.

Delavski svet Železarn o problemih varstva pri delu

Za ponedeljek, 2. septembra je sklicana redna seja DSZ. Osrednja točka dnevnega reda je poročilo o tehničnem varstvu pri delu ter poročilo o socialno-zdravstvenem varstvu in analiza bolovanj.

Obširno poročilo o tej problematiki je pripravila služba za varstvo pri delu in so ga članom delavskega sveta posredovali že pred sejo. Razen problematike varstva pri delu bodo na ponedeljkovi seji seznanili članke delavskega sveta še s poročilom o službenih potovanjih v inozemstvo za prvo polletje ter s poročilom o upravljenem delu UO med 6. in 7. sejo DSZ. Na koncu seje bodo člani DSZ poslušali še poročilo predsednikov komisij pri DSZ.

ZAHOĐNA NEMCIJA. Naprava za proizvodnjo železove gobe v Essen-Borbecku, ki so jo pred leti zaradi nerentabilnosti zaprli, bo pričela spet obratovati. Za to se je odločila skupina osmih zahodnonemških železarn, ki

proizvajajo visoko kvaliteto jekla. Na tej napravi bodo proizvajali železovo gobo s 94–95 % železa, ki jo bodo uporabljali kot vložek v velikih električnih pečeh za proizvodnjo jekla.

Lojze Dolgan

Oblike integracije v naših zakonskih predpisih

(5. nadaljevanje)
3. Enotno podjetje nastalo s fuzijo

Predpise o tej obliki združevanja vsebuje temeljni zakon o podjetjih v čl. 224 do 238. V čl. 26 zasledimo načelo, da spojitve ali pripojitve podjetij mora temeljiti na njihovih trajnih ekonomskih interesih. Podjet

ja se spajajo ali pripajajo, če se s tem doseže ekonomičnejša in racionalnejša proizvodnja, večja produktivnost dela, povezovanje proizvodnje surovin s finalno proizvodnjo ter uresničevanje drugih ekonomskih interesov.

Ze večkrat sem omenil, da vsaka oblika integracije pomeni večjo ali manjšo pove-

zavo med podjetji znotraj posamezne gospodarske dejavnosti ali iz različnih gospodarskih področij. Pri spojitvi in pripojitvi zasledimo najmočnejšo povezanost, kjer vsaj ena od organizacij preneha obstajati kot pravna oseba. Dvoje ali več podjetij se lahko spoji v novo podjetje, podjetje pa se lahko pripoji tudi k drugemu podjetju. Niti eno niti drugo pa ni mogoče, če je eno od podjetij pod prisilno upravo. Podjetja, ki se spojujejo ali pripojijo k drugemu podjetju, nehalo obstajati. Zakon ima tudi predpise o spojitvi

Obratovodstvo je soočeno z vsemi problemi

(nadalj. s 1. strani)

kov luženje slabše, da se izognemo večjim stroškom in večjemu onesnaženju Save.

Tudi za prevoze in dostavo vložka velja moja uvodna trditev. Posamezne kariste zaradi malomarnosti ključno na razgovor, izrečeni pa so bili tudi že disciplinski ukrepi. Vendar pa moram v obrambo karistov navesti to, da so električne kare že 15 let neprekinjeno v obratovanju in da imamo zato zelo veliko okvar. Diesel kare pa so sicer mlajšega datuma, vendar pa imajo pri stalnem obratovanju krajšo življenjsko dobo. Večkrat smo tudi brez rezervnih delov, zato ker proizvajalci diesel kar tipa le-teh vsako leto menjajo in nimajo na zalogi rezervnih delov starih tipov. Največkrat smo prisiljeni osebno iskati rezervne dele od Jesenic do Ljubljane po vseh servisih in trgovinah, ki naj bi imele na zalogi te dele, večkrat pa moramo celo v tovarno Rakovica.

K temu se pridružuje tudi problem pomanjkanja skladiščnega prostora. V posameznih vrstah ali boksih imamo zloženih več različnih dimenzij in kvalitet in smo prisiljeni večkrat predstavljati skladiščni vložek, da pridemo do kvalitete, ki jo trenutno rabimo za izvajanje proizvodnega programa. To velja predvsem za žico. Odkupljen je že prostor, kjer je bilo včasih kopališče, kamor naj bi podaljšali naša skladišča, vendar pa ni denarja za ureditev tega prostora.

Kar se tiče vzdrževanja, moram omeniti, da so pogoji obratovanja v lužilnici kot sem že uvodoma poudaril, izredno težki in da je zato tudi veliko okvar na napravah. Iz tega razloga menim, da bi morali imeti pri sedanjih pogojih oz. napravah več vzdrževalcev, kar smo na pristojnih mestih tudi že zahtevali, vendar brez uspeha. V sedanjih pogojih pa smo vodstvu vzdrževanja izdali nalog, da vsa popravila na vseh napravah, razen v krntinirnih oddelkih (lužilnica, patentirnica, žarilnica in pocinkovalnica), takoj ustavi, čim nastopijo okvare v lužilnici. To je trenutno edino možno gledanje.

de na pomembnost lužilnice v proizvodnem procesu.

Pomanjkanje vložka, posebno posameznih kvalitet, kar je reden pojav od meseca januarja dalje, čemur pa se pridružuje tudi občasno pomanjkanje vložka v količini, zahteva izredno hitre ukrepe v organizaciji proizvodnje. Ker smo zaradi pomanjkanja posameznih dimenzij in kvalitet prisiljeni večkrat dnevno spreminjati program vlečenja, se zahteva izredna dinamika pri organizaciji proizvodnje. Pomanjkanju vložka pa se pridružuje tudi problem manjših količin naročil, kar ponovno vpliva na pogostno menjavo programov. Na podlagi dokumentacije o evidenci menjave votlic, smo ugotovili, da imamo 45% več menjav programov kot smo jih imeli leta 1966.

UREDNIŠTVO: Govori se tudi, da kadar je slab vložek, nekateri delavci raje odidejo na bolovanje, ker ne

morejo dosegati norm in so pri osebnem dohodku zelo prizadeti, izgleda celo bolj kot če bolujejo. Ali se vam ne zdi, da gre v tem primeru tudi za pomanjkljivosti v nagrajevanju, ker žičar res ni sam kriv za slab vložek?

ODGOVOR: Ti problemi so, pa tudi pojavi, ki jih uradno težko dokumentiramo. Mi rešujemo nagrajevanje takih žičarjev tako, da jim za slab vložek priznamo več ali manj normalno doseganje norme, vendar gre to na račun vseh zaposlenih v delovni enoti, ker zaradi tega ne formiramo večjega osebnega dohodka. Kljub temu pa taki žičarji s slabim vložkom velikokrat niso na faktorju norme I, kar pomeni slabši mesečni osebni dohodek, kljub temu da ima žičar s slabim vložkom veliko več dela in sitnosti. Če navedem samo primer, da delavec - žičar pri slabem vložku doseže normo z 60% in mu delovna

enota iz mase osebnih dohodkov doda 20%, potem na ta način formira 80% osebnega dohodka, kar je ekvivalentno bolniškemu prejemkom. Iz tega izhaja tudi teoretična domneva navedena v vašem vprašanju.

UREDNIŠTVO: Zanima nas tudi vaš akcijski program in ali ste o njem govorili z delavci in kakšni so rezultati?

ODGOVOR: Akcijski program smo sprejeli in z njim seznanili delovni kolektiv, vendar pa njegova izvedba ni odvisna samo od nas. Tu mislim predvsem na vložek in na izplen, ker smo npr. pri izplenu v hladni valjarni, kjer je le-ta najbolj aktualen, povsem nemočni. O tem, kar je odvisno od naših delavcev oz. od obrata, se dnevno pogovarjamo, sproti rešujemo in ukrepamo, vendar pa na ostale faktorje nimamo vpliva. Izkoriščanje strojev in jemo in ukrepamo, vendar pa je odvisno od zadostne količine in kvalitete vložka.

Iz valjarne 1300

Delavci odhajajo iz obrata

Včeraj popoldne bi moral imeti DS valjarne 1300 redno sejo, ki pa so jo zaradi političnega zborovanja v kinu Radio odložili na poznejši čas. Na programu so imeli

razpravo o gospodarjenju v letu 1968 ter o izpolnjevanju proizvodnih nalog v juliju in avgustu. Prav tako imajo na dnevnem redu poročila predsednikov komisij in obrav-

navanje tekočih problemov. Ugotavljajo, da so rezultati pri izpolnjevanju proizvodnih nalog ugodni, kar velja tudi za finančno realizacijo. Težave pa imajo zaradi fluktuacije delavcev, ki zelo pogosto odhajajo iz obrata.

V osmih mesecih letošnjega leta so v valjarno 1300 sprejeli 62 novih delavcev, v druge obrate ali v inozemstvo pa je odšlo 54 delavcev. Delavci, ki so zapustili obrat, navajajo vzrok boljše osebne dohodka v drugih delovnih enotah oziroma tam, kjer bodo dobili novo zaposlitev. Vzporedno navajajo vzrok za odhod iz obrata tudi težke pogoje dela. Če k temu dodamo še dopuste, ki jih koristijo zaposleni delavci, bolovanja in drugo morebitno odsotnost, potem je razumljivo, da so težave precejšnje, tako, da bo tudi o tem vprašanju moral delavski svet DE na svoji seji spregovoriti in obratovodstvu oz. ustreznim službam predlagati ustrezne ukrepe za izboljšanje položaja. - or

Za kvalitetnejšo hrano in odnose v Kazini

Pred nekaj dnevi se je na uredništvu oglašil naš sodelavec iz martinarne. Povedal je, da je večkrat na hrani v Kazini. Opozoril je na to, da je imelo strežno osebje slab odnos do njega in tudi s hrano ni bil zadovoljen. Zgodilo se je, da je v juhi našel celo črva. Na to je opozoril tovariša, ki je zamenjeval upravnika Kazine, ki pa ga tudi ni razumel. Imel je celo vtis, da zagovarja strežnico in kuhinjsko osebje, kar pa zadeva hrano, pa je dejal, da bo še sam preveril, kaj je na stvari. To bi lahko navsezadnje pomenilo, da je naš so-

delavec iz martinarne tudi sam krivec, da se v hrani najde nekaj, kar ne sodi zraven. Tako kot naš sodelavec iz martinarne želijo tudi ostali gostje, da se izboljšajo odnosi in pa seveda tudi hrana, ki je na voljo.

Ob tej priliki je tovariš, ki je zamenjeval upravnika, celo rekel sodelavcu iz martinarne, da kot gost v Kazini ne bo več postrežen, kar se mu je že pripetilo.

Menimo, da taki odnosi niso zdravi in da se bodo nekateri posamezniki v Kazini morali zavedati, da niso gostje zaradi njih, ampak oni zaradi gostov.

ali pripojitvi zavoda k podjetju, kakor tudi o spremembi dejavnosti podjetja tako, da le-to postane zavod, in o spremembi dejavnosti zavoda, da le-ta postane podjetje, če so v obeh primerih izpolnjeni zakoniti pogoji za nastanek podjetja oziroma zavoda.

O spojitvi in pripojitvi podjetja k drugemu podjetju odločajo sporazumno podjetja, ki jih to zadeva. Z zakonom je lahko predpisano, da je v posameznih primerih za ta statusna vprašanja potrebno soglasje pristojnega organa družbeno

politične skupnosti. Delavski sveti sprejemajo sklep o spojitvi ali pripojitvi. Tak sklep ima le značaj ugotovitve o sprejetih odločitvah delovnih skupnosti, ki so pristojne, da odločajo o tem z referendumom.

Čl. 231 dopušča možnost, da se podjetja, ki se spajajo ali pripajajo, pa imajo v svojem sestavu tovarne, rudnike in druge podobne dele, lahko v pogodbi o spojitvi ali pripojitvi dogovorijo, naj bo s pogodbo nastalo podjetje organizirano kot združeno podjetje. Preden se sklene pogodba o spojitvi ali pri-

pojitvi, mora biti izdelana dokumentacija s proizvodno - tehnično in ekonomsko - finančno analizo, iz katere mora biti razvidna ekonomska upravičenost spojitve ali pripojitve.

Sredstva, pravice in obveznosti podjetij, ki se spajajo, se prenesejo na podjetje, nastalo s spojitvijo, v primeru pripojitve pa na podjetje, h kateremu se je pripojilo.

V vseh treh primerih združevanja, ki sem jih opisal, sem nanašal le glavne naloge,

ki jih morajo rešiti podjetja, ki se združujejo. Ostane pa še vrsta vprašanj, ki se rešujejo po splošnih načelih, veljavnih za vsako podjetje. Pri vsakem združenju se morajo tehtno premisliti prednosti ene ali druge oblike, saj imajo statusna vprašanja podjetja najbolj dalekosežne posledice za delovne skupnosti ter nadaljnji razvoj gospodarstva.

S tem orisom je podana teoretična osnova za proučevanje predvidene integracije slovenskih železarn. Že sedaj lahko ugotovim, da proces združevanja poteka zelo po-

Naša solidarnost

Kakor hitro smo na Jesenicah zvedeli, da so sile varšavskega sporazuma z vojaško intervencijo zasedle Češkoslovaško, je bilo treba preveriti, koliko češkoslovaških državljanov koristi svoj dopust na območju naše občine. Po informacijah iz turističnih društev ter raznih hotelov, planinskih postojank in od drugod je bilo ugotovljeno, da sta bila na dan, ko se je začela okupacija Češkoslovaške, na območju naše občine samo dva češkoslovaška državljan in še ta dva sta takoj odpotovala naprej.

Iz Biograda na moru, kjer ima železarna Jesenice svoj počitniški tabor, pa smo prejeli obvestilo, da je skupščina občine Biograd na moru soglasno z upraviteljem našega tabora predlagala, da deset češkoslovaških državljanov, ki so bili v tem času na počitnicah v Biogradu, prejema hrano, dokler bo pač to potrebno. S predlogom skupščine občine Biograd in počitniškega tabora so bili sporazumni tudi GEŽ, sindikalna organizacija in samoupravni organi železarn.

Tako se je tudi naš delovni kolektiv pridružil številnim delovnim kolektivom in državljanom po vsej naši domovini, ki so brez pomislekov in takoj nudili vsestransko pomoč številnim češkoslovaškim državljanom, ki so bili pri nas na dopustu in se zaradi okupacije svoje domovine niso mogli vrniti na svoje domove. O nadaljnjih morebitnih merah, ki so bile narejene z naše strani ter namenjene pomoči češkoslovaškim državljanom, pa bomo še poročali. - or

časi. Glavni vzrok je vsekar daljnosežnost posledic, nastalih z integracijo, in veliko število problemov tehnične, finančne ter organizacijske narave, ki jih je treba predhodno rešiti. Med temi problemi so nemajhne važnosti tudi pravni aspekti, te je treba vsekakor upoštevati. Ker pa o tem zaenkrat še niso izdelani elaborati, bom v naslednjih poglavjih predvsem poskušal prikazati izbiro najprimernejše integracijske oblike, ki je iz obstoječega elaborata razvidna, in razloge za tako odločitev.

Hitrejšje reševanje stanovanjskih vprašanj — pomemben element standarda delovnih ljudi

Ena izmed resolucij, ki jih je sprejel VI. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije, obravnava tudi stanovanjska vprašanja. V današnjem sestavku bomo povzeli osnovne misli tega kongresnega dokumenta.

V uvodu resolucija ugotavlja, da stanovanje in stanovanjske razmere pomenijo eno odločilnih komponent življenjskega standarda, ki pomembno vpliva na življenje, reprodukcijo, delo in zdravje delovnih ljudi. Kongres podpira proklamirano politiko zvezne skupščine o pomenu stanovanjske gradnje in stanovanjskega standarda, ki imata velik vpliv na povečanje produktivnosti dela in na gospodarski razvoj države, ker oživljata gospodarsko aktivnost in pospešujeta proizvodnjo in potrošnjo proizvodov drugih gospodarskih panog.

Neurejene stanovanjske razmere velikega števila delovnih ljudi predstavljajo še vedno določen socialni in gospodarski problem. Ker se obseg stanovanjske izgradnje počasi povečuje, delovni ljudje, v procesu uresničevanja ciljev gospodarske in družbene reforme ter splošnih prizadevanj za porast življenjskega standarda, opravičeno zahtevajo hitrejše reševanje stanovanjskega vprašanja in izboljšanja stanovanjskega standarda.

Počasno uveljavljanje osnovnih načel in ciljev reforme v stanovanjskem gospodarstvu, ki so pogojena tako s subjektivnimi slabostmi, kot z objektivnimi težavami, je v praksi zavrglo hitrejše reševanje teh, za življenjski standard pomembnih vprašanj. Kljub povečanju celokupnih sredstev za gradnjo stanovanj, gradnja zaostaja za predvidevanji, v družbenem sektorju pa je prišlo celo do zmanjševanja obsega stanovanjske gradnje, ta tendenca pa je še vedno očitna. Vzroki zato so predvsem v neizoblikovanosti in neizdelanosti kreditnega mehanizma, nenamenski uporabi denarja za stanovanjsko izgradnjo, v urbanistični in gradbeni nepripravljenosti itd.

Stanarine niso vplivale na reprodukcijo stanovanjskega fonda, čeprav se povečujejo stroški za stanovanja stanovalcem. Ker so se povečale cene za stanovanja, najemninam ni uresničila funkcije, ki ji je bila namenjena v stanovanjski reformi, namreč, da pokriva stroške investicijskega vzdrževanja in da zagotovi del denarja za razširjeno reprodukcijo. Zaradi čedalje večjega nasprotja med najemninami in ceno stanovanj, se vedno bolj rušijo razmerja med delom najemnin, namenjenim za upravljanje in vzdrževanje ter delom namenjenim za enostavno in razširjeno reprodukcijo. Razen tega pa tudi realni osební dohodki ne naraščajo skladno s po-

rastom najemnin, kar nažira doseženo raven standarda večjega dela delovnih ljudi. V predkongresni razpravi je bilo iz tega razloga sproženo vprašanje, če mora najemnina res vsebovati tudi del denarja za razširjeno reprodukcijo.

Kljub nekaterim pozitivnim rezultatom se stanovanjska podjetja prepočasno prilagajajo reformnim zahtevam in zato njihova aktivnost in vpliv na razvoj stanovanjskega gospodarstva nista zadovoljiva. Slabosti stanovanjskih podjetij so vedno bolj predmet kritike delovnih ljudi. K temu pa se pridružuje še kritika stanovanjskih podjetij na način oblikovanja in delitve dohodka, na nezadosten vpliv stanovalcev na upravljanje in ohranjanje stanovanjskega fonda in na omejeno materialno bazo hišnih svetov. Stanovanjska podjetja imajo določen monopol, v katerem ni dovolj uveljavljen vpliv stanovalcev in posebni družbeni interesi.

Zaradi poostrenih pogojev gospodarjenja se zmanjšujejo vlaganja v stanovanjsko izgradnjo iz skladov skupne porabe, izkoriščena niso niti namenska sredstva za stanovanjsko izgradnjo, nekaj pa se jih koristi nenamensko.

Neizoblikovanost načina kreditiranja stanovanjsko-komunalne gradnje in neprilagojenost stanovanjski reformi vplivata na obseg gradnje. Banke so s svojo zaostritvijo pogojev kreditiranja destimulirale varčevanje individualnih koristnikov za stanovanjsko izgradnjo. Niso pa redki primeri, da se prenešena sredstva za stanovanjsko gradnjo koristijo v druge namene.

Vsi ti problemi, omenjeni v uvodu, zmanjšujejo obseg stanovanjske gradnje ter vplivajo na ceno stanovanj. Še bolj neugodno pa vse to vpliva na nenačrtno širjenje mest, na nezakonito stanovanjsko gradnjo in deurbanizacijo mestnih naselij.

Kongres je upošteval vse te ocene in ocene v osnovnem gradivu **HITREJŠJE REŠEVANJE STANOVANJSKIH VPRAŠANJ — POMEMBEN ELEMENT STANDARDA DELOVNIH LJUDI**, smernice predsedstva in CK ZKJ ter govor tovariša Tita na VI. kongresu ZSJ in sprejel **RESOLUCIJO**, ki jo na kratko povzemamo.

Kongres se zavzema za hitrejšje uveljavljanje stanovanjske reforme in za izpolnitev sistema stanovanjskega gospodarstva, kar bo spodbudilo prizadevanja za konsolidacijo stanovanjskega gospodarstva in pospešilo stanovanjsko gradnjo. V tem bo prišel tudi do večjega iz-

raza vpliv delovnega človeka kot nosilca sredstev pri vseh pomembnih vprašanjih, ki so važna za družbeni standard, obenem pa se bo s tem pospeševala gospodarska aktivnost in porast zaposlenih.

V prihodnjem obdobju je nujno potrebno povečati obseg stanovanjske gradnje in s tem izboljšati razmere in stanovanjski standard delavskega razreda. Pri gradnji stanovanj je treba izhajati iz realnega materialnega položaja in dati prednost koncentrirani gradnji stanovanj skromnejšega standarda in opremljenosti. Iskati je potrebno tudi možnosti za reševanje stanovanjskega vprašanja delavcev z nižjimi osebnimi dohodki prek družbene gradnje ali z beneficiranjem kreditnih pogojev.

Nujno je potrebno dolgoročneje namensko usmerjanje dela narodnega dohodka v stanovanjsko gradnjo od strani vseh za to zadolženih dejavnikov, kar naj bi pomenilo osnovo za reševanje stanovanjskih vprašanj in uspešnejšo mobilizacijo ter aktiviranje dopolnilnih sredstev.

Vzporedno s prizadevanji za dvig proizvodnje in produktivnosti dela, morajo delovne organizacije, kot osnovni nosilci razširjene reprodukcije bolj načrtno izločati sredstva za stanovanjsko gradnjo in jo programirati za daljše obdobje. Le tako bo možno reševati stanovanjska vprašanja za vse delavce. O teh vprašanjih naj neposredno odločajo delovni ljudje v delovnih organizacijah.

Sindikati v delovnih organizacijah se morajo zavzemati in uveljaviti večji vpliv pri odrejanju in uveljavljanju dolgoročne politike pri gradnji stanovanj na podlagi potreb in realnih možnosti.

Prav tako morajo občine oblikovati svojo politiko razvoja stanovanjskega gospodarstva in usklajevati potrebe in možnosti v dolgoročnih programih stanovanjsko-komunalne gradnje. Programi morajo biti zasnovani na medsebojnih dogovorih vseh udeležencev v stanovanjski izgradnji in možnostih ter potrebah stanovanjskih interesentov.

Občine se morajo angažirati tudi pri določanju lokacije za skromnejšo gradnjo v družbenem sektorju in pri usmerjanju individualne gradnje ter skrbeti za potrebno raven komunalne urejenosti. Kongres sodi, da morajo občine s svojimi instrumenti zagotoviti zajemanje mestne rente in ta sredstva usmerjati v razreševanje komunalno-stanovanjskih vprašanj, še posebej za tiste delovne ljudi, ki jim je pri reševanju stanovanjskega vprašanja potrebna družbena pomoč.

Pri proučevanju stanovanjskih problemov in določanju

politike stanovanjske gradnje ter pri samoupravnem dogovarjanju vseh dejavnikov in nosilcev sredstev za stanovanjsko gradnjo, se morajo bolj in neposredno angažirati tudi sindikalne organizacije v občini.

Resolucija poudarja, da je potrebna pri vsem tem tudi večja angažiranost in poslovnost bank pri kreditiranju stanovanjske gradnje. Odplačila kreditov, obresti in sredstva anuitet iz kreditov naj se po odbitku resničnih stroškov zbirajo na kreditnih skladih za stanovanjsko-komunalno gradnjo. Ta sredstva je treba nenehno povečevati z namenskimi varčevanjem. Tudi avtomatizem dolgoročnih kreditov je treba vnesti v sistem kreditiranja in ustvariti zaupanje za združevanje tudi drugih sredstev. Sistem kreditiranja naj bo osnovan tako, da bo spodbujal masovno in racionalno gradnjo stanovanj.

Za izvrševanje nalog stanovanjske gradnje je potrebno, da se zagotovi mobilnost sredstev za stanovanjsko gradnjo in je temu treba prilagoditi zakonske predpise in preprečiti nenamensko uporabo ali prelivanje drugam. Kongres se zavzema, da se sredstva namenjena za stanovanjsko gradnjo zbirajo na posebnem skladu s posebnimi organi upravljanja, ki jih bodo sestavljali delovni ljudje, to je nosilci teh sredstev.

Na podlagi vseh razprav kongres sodi, da je potrebno proučiti funkcijo in položaj stanovanjskih podjetij v sistemu stanovanjskega gospodarstva iz aspekta nadaljnje oblikovanja in delitve celotnega dohodka in dohodka, da bi se pretežni del najemnin usmeril v osnovne potrebe stanovanjskega fonda. Stanovanjska podjetja se morajo povezati z vsemi nosilci sredstev za stanovanjsko gradnjo in stanovanjskimi interesenti, da bodo našla najboljše možnosti za razreševanje stanovanjskih vprašanj.

Stanovanjska podjetja se morajo usposobiti za hitrejšje, racionalnejše in sodobnejše vzdrževanje stanovanjskega fonda ter upravljanja z njim. Tudi združevanje organizacij za upravljanje in gospodarjenje s stanovanjskim fondom mora zagotoviti racionalnejšo poslovanje.

Potrebna je nadaljnja krepitev materialne baze hišnih svetov. Sedanje nespornost je treba razreševati s krepitvijo medsebojnih odnosov med stanovalci in stanovanjskimi podjetji, kjer morajo dobiti delovni ljudje širše samoupravne pravice na delo stanovanjskih podjetij in vpliv na formiranje in delitev sklada za vzdrževanje stanovanj in stanovanjskih zgradb. Kriterije in merila za oblikovanje in delitev

je treba zasnovati na rezultatih vzdrževanja in gradnje stanovanjskega fonda.

Proizvodnjo stanovanj za tržišče je potrebno povečati, ker velike industrializirane gradnje vplivajo na stabilizacijo in znižanje cen za stanovanja. Proizvajalcem takih stanovanj je potrebno s pomočjo dolgoročne politike občin in z drugimi pogoji zagotoviti možnost take gradnje. Z izboljšanjem tehnologije in s proizvodnjo gradbenih elementov za stanovanjsko gradnjo naj se zagotovi masovnejša, cenejša in racionalnejša gradnja.

Po mnenju kongresa je potrebno ustvariti pogoje za hitrejšje reševanje stanovanjskih vprašanj za državljane, ki niso več v delovnem razmerju (upokojeanci, invalidi, borci NOV itd.).

Zveza sindikatov Jugoslavije mora skupaj z organi uprave proučiti sedanjo raven in funkcijo stanovanjskih najemnin s stališča standarda delovnega razreda in s stališča linearnega subvencioniranja najemnin. Ker so stanovanjske najemnine tesno povezane s prodajno ceno stanovanj, naj se z ustreznimi organi podrobno analizira struktura teh cen in poiščejo vzroki za nestabilnost cen.

Resolucija ob koncu poudarja, da je potrebno tudi temeljito analizirati stanovanjsko zakonodajo in zakonodajo o prometu z nepremičninami s stališča nadaljnega razvoja samoupravnih odnosov na teh področjih in da se preprečijo vse deformacije in zlorabe na teh področjih.

Železarski globus

ITALIJA — Proizvodnja nerjavečega jekla se je v razdobju let 1964-1967 v italijanskih železarnah podvojila. V letu 1967 so proizvedli v tej državi nekaj več kot 200.000 takšnega jekla. S tem so zadovoljili vse domače potrebe in istočasno je postala Italija tudi izvoznik tega železarskega proizvoda.

FORMOZA. Na tem otoku bo Kitajska zgradila prvo integralno železarno. Z gradnjo bodo pričeli v letošnjem oktobru in bo veljala 250 milijonov dolarjev. Pri financiranju bodo udeleženi tudi japonski industrijski krogi.

INDIJA. V zvezni indijski državi Madhya Pradesh je pričel obratovati nov rudnik železove rude, ki je najbolj mehaniziran izmed vseh indijskih rudnikov. Za izgradnjo so porabili 30 milijonov dolarjev, njegova zmogljivost pa bo 6 milijonov železove rude letno.

Sodobna obrambna vzgoja ● sodobna obrambna vzgoja ● sodobna obrambna vzgoja ● sodobna obrambna vzgoja ● sodobna obrambna vzgoja ●

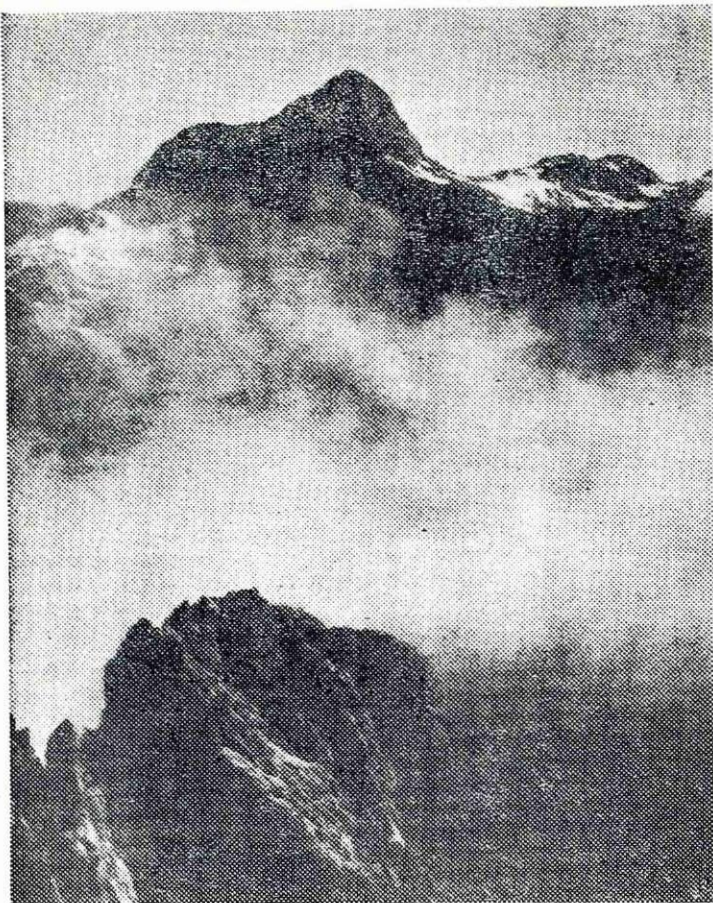
1588
100
LET
ZELEZARNE
JESENICE

A black and white photograph showing a large, multi-story building with a flat roof and many windows. In the foreground, there is a construction site with a large pile of earth or debris. Several people are visible standing near the building and the construction area.

5

Bilo je jeseni leta 1944. Lepo jesensko jutro me je prebudilo in že sem morala hiteti v šolo. To je bila nemška šola in zato so bile moje

misli daleč daleč od šole in od vsega, kar so nas tam učili. Bila sem skojevka od spomladi 1944 leta. Zelo sem bila

Te dni praznujejo planinci in alpinisti 190-letnico prvega pristopa na vrh Triglava (glej zapis na 11. str.)

Spomini iz NOB

Spomini iz le

ponosna na to in z velikim veseljem sem se polotila nalog, ki so mi bile dane.

Za partizane smo delale organizirano v trojkah z ilegalnimi imeni: Breda, Irena in Nataša. Naša skupina je imela tudi pionirja Dolfija, ki nam je veliko pomagal, saj Nemci niso niti slutili, da tudi taki otroci pomagajo partizanom. Raznašal je pošto in razne letake, kmalu smo ga vzeli s seboj na Poljane, kjer smo se sestali s partizani. Moje delo je bilo zbiranje živilskih kart za meso in kruh pa tudi denar. Poleg tega sem imela še večjo nalogo. Vsakemu fantu — domačinu z Javornika, kateri je prišel na dopust iz nemške vojske, sem se morala oprezno približati in ga pridobiti za partizansko vojsko. To se mi je največkrat posrečilo in naši fantje so počasi odhajali v partizane, namesto da bi se vračali v nemško vojsko.

V partizanih sem imela že starejšega brata Toneta. Drugi brat Zdravko je prišel iz nemške vojske na dopust in ves vesel, da se mu ni treba

več vrniti, se je pridružil našim borcem na Poljanah. Tretji brat Lojze, pa je organiziral na Jesenicah velik namiznoteniški turnir, da je prišel njegov najboljši prijatelj Drago na tekmo. Po končanem turnirju sta oba skupaj po naši vezi odšla v partizane. Nekaj časa sem imela z njimi še stike, nato pa so odšli na Primorsko, od koder so prihajale vesti le poredkoma.

Prišla je jesen, ki nam je prinesla veliko gorja in žalosti. Najprej smo dobili obvestilo, da je padel starejši brat Tone. Kmalu za njim je padel Drago. Od drugih dveh bratov sem dobila obvestilo, da sta v Bohinju. Takoj sem pripravila hrano, toplo obleko in obutev, da bi jima vsaj malo olajšala težko partizansko življenje. A sreča mi ni bila več naklonjena. Namesto v šolo, sem se z mamom odpravila v Bohinjo. Pri mostu, ki drži čez Savo, so bili v zasedi Nemci. Takoj so naju aretirali in odpeljali v Begunje. Uboga brata sta zaman čakala na naju. Ko sta zvedela za aretacijo, nama nista mogla nič pomagati.

Z velikim sovraštvom in maščevalnostjo sta se vrnila v gozdove nad Koprivnikom.

Z mamom, ki je bila že v letih, sva preživljale težke dni v begunjskem zaporu. Tam nisem mogla storiti ničesar več za partizane. Le njihove pesmi so odmevale po celicah, a še to smo plačale z lakoto. Ko so Nemci namreč zahtevali od nas, kdo je prepeval, nas sotripinke niso izdale, zato smo bile kaznovane vse. Dva dni nismo dobile niti vode.

A tudi to je minilo. Decembra 1944 sva bili z mamom izpuščeni, samo podpisati sva morali, da se ne bova več peljali z vlakom Jesenice—Bohinj.

Prišlo pa je pismo od brata iz Koprivnika, da se je zopet vrnil in da je hudo bolan. Takoj sem se odpravila na pot, do Bleda z vlakom, od tam pa peš na Koprivnik in v Srednjo vas. Oba brata sta me čakala in srečanje je bilo veselo in nepozabno.

Ko sem prišla na prvi stanek na Poljanah, so mi pokazali partizanski časopis, v katerem je bila natisnjena pesmica. Namenjena meni.

Mo

Le eno za vse i je pridn stori vs

Razume skrbi za al, če n pri njej

Tudi se od nje sploh ve bojim s

Me travi po dolgi sta skup iz listri Al' zlo di v zasedi mi drag v arest

Toda so da zadn se naglc dan pla

Po spon

Od Kranjske gore do Mangarta

(Nadaljevanje)

Bila pa so končno tako številna da bi človek začel domnevati, da so bili vsi prebivalci pomorjeni. Ko se je razvilo planinstvo, so Trentarji postali slavni in najboljše gorski vodniki, saj so poznali že vse prehode in gamse steze. Skoro vsa zavarovana pota v Julijcih so trasirali in nadelali Trentarji.

Tudi izobraženci, redki trentarski župniki so živeli bomo življenje. Leta 1718 je prišel v Trento kot mlad duhovnik Franc Lucenperger, ostal je tam vse življenje ter umrl leta 1781, star blizu 90 let. Bil je župljanom v tem zapuščenem kraju vse v eni osebi, dušni in telesni zdravnik, živinorejski in sirarski inštruktor ter učitelj in advokat, pravi kulturonosец med neukim ljudstvom. Vzredil si je mnogoštevilno čredo ovac, ki jih je sam pasel po trentarskih gorah. Srečen je bil in osrečeval je druge. Popolnoma se je vživel v ta samotni gorski svet in ni hotel prositi za boljšo župnijo. Po Lucenpergerjevi smrti ni bilo v Trentu 77 let nobenega duhovnika in ne učitelja.

Ob cesti pred cerkvijo v Trentu je v kapelici domač slikar upodobil nesrečo Spika — Medveda. Sredi gozda stoji križ, v ospredju pa leži pod debelom smreke Spik. Zapis o njem pa se glasi: »Anton Tožbar pd. Spik — Medved

iz Trente, pri cerkvi, hiš. št. 4, je bil rojen 1835 in umrl 1891. Bil je reven, a priden hribovski kmet. Lov na gamse in petelje mu je bil v veselje in strast. Znal je zalesti gamse in priti čisto blizu njih, ne da bi ga opazili.«

V tistih časih so se še pojavljali medvedi in napadali črede ovac. Trentarski vikar Anton Črv in dr. Kugy, ki jima je stari Tožbar sam pripovedoval o borbi z medvedom, sta opisala boj takole: »Medved je prišel iz notranjskih gozdov, v smeri doline Vrata, med Stenarjem in Sovatno čez Skok h Kriškimi jezerom in v gozdove ob Belem potoku. 24. aprila 1871 se je odpravilo nanj pet lovcev: Anton Tožbar, dva Zorča, oče in sin, Komac, pd. Pavrl in Anton Berginc, pd. Štrukelj. Nekaj lovcev je stopalo ob Belem potoku navzgor proti Kriškimi podom. Spik in drugi pa čez Luknjo na Pihavec in od tam po nekem žlebu ob Splevti in Pihavcu pod Planjo. Snega je bilo še zelo veliko. Besna zverina pridere ravno v čakanje omenjenega lovca Tožbarja, z gotovo roko in veščim očesom jo primeri na 80 stopinj ter jo zadene v tilnik. Medved se hipoma zažene navzdol po rušju. Lovec naglo nabaše v drugo ter hiti za krvavim sledom, da bi še enkrat medveda s kroglo po-

zdravil. Ali glej groza! V ozki skalnati soteski, v strašnih strminah se nenadoma pogleda mož in vračajoči se medved na 20 stopinj. Lovec ustreli in ga zadene v prsi na pravo stran vprek, da je krogla proti srcu rezala, pa žalibog srca ni dosegla. Medved pade na deset stopinj nazaj, pa se bliskoma zadere in se zavihti z vso besnostjo v lovca, ki ni mogel nikamor pobegniti. Brani se nekoliko časa s puškinim kopitom, pa zvita zver ga naglo razoroži in podse spravi. V smrtni borbi mu je odgriznil medved celo spodnjo čeljust z jezikom vred, povrh mu je še pravo nogo hudo obgrizel in v ramena kremplje zapičil. Videč v nevarnosti Spika, prileti lovec Štrukelj, da bi s kopitom ubil medveda, toda mrcina napade zdaj njega. Štrukelj ne more dalje uiti in stopi le na bližnjo nizko skalo ter se drži za rušje. Besni medved mu odgrizne peto s čevljem vred, nato pa se zvrne in pogine. Medved je tehtal tri stote spomladi. Kugy pripoveduje, da mu je Tožbar mnogokrat pripovedoval, kako so se od besnosti in bolečine blazno goreče male oči podivjane zverine bliskale in trepetale čisto blizu ob njegovem obrazu. Tožbar je po tej nesreči živel še 20 let. Hrano je užival drobno seseklano in bolj tekočo in samo po cevi in leže.

Tožbar je bil ob nesreči komaj dve leti oženjen, imel je šele prvega potomea. Še pet se jih je potem rodilo. Pred božičem 1891 sta s sinom Antonom podirala v Prisojniku smreke. Eni se stari Spik ni mogel dovolj urno pri padcu umakniti. Oplazila ga je s tolikšno silo, da je umrl menda kar na mestu.

Še pred cerkvijo so v previsno skalo ob cesti vzdali leta 1957 spominsko ploščo najbolj zaslužnim gorskim vodnikom. Napis na plošči se glasi:

Jože Komac, Pavr
15. 9. 1852—22. 5. 1939
Andrej Komac, Mota
6. 6. 1853—10. 12. 1908
Anton Kravanja, Kopsičar
6. 12. 1889—19. 6. 1953
Ivan Berginc, Štrukelj
20. 4. 1867—26. 5. 1926
Anton Tožbar, Spik, oče
2. 1. 1835—22. 12. 1891
Anton Tožbar, Spik, sin
11. 11. 1874—5. 9. 1952

Zrasli v trentarskih strminah, ki so bile pesem njihovega življenja, v katerih mojstri so postali, so z nezmotljivim pogledom, z drzno odločnostjo in z neupogljivo voljo vodili tiste, ki so odkrivali čudežne lepote slovenskih gor. Utrli so pota, po katerih hodimo za njimi.

MCMLVII — PZS

Nekoliko pred cerkvijo je vhod v planinski vrt »Juliana«, ki ga je ustvaril leta 1926 Albert Bois de Chesne (izgovori Bvadešen), po rodu Švicar, ki je živel v Trstu, kjer je tudi umrl leta 1953,

star 84 let. Od leta 1951 se za vrt trudi Zavod za spomeniško varstvo. Zadnja leta ga pa temeljito obnavlja Prirodoslovni muzej Slovenije. Sedaj šteje Juliana že okrog 900 različnih vrst flore iz vseh predelov domačih gor. Inž. Ciril Jeglič je napisal brošuro, ki je dragocen vodnik po planinskem vrtu.

Prišli smo do Tožbarjeve domačije, ki stoji poleg cerkve. Podali smo se v majhno in prijetno cerkvico Sv. Marije, ki jo je med zadnjo vojno zelo lepo poslikal Tone Kralj. V cerkvi je pokopan tudi župnik Lucenperger.

Nedaleč naprej nas pripelje cesta do revnega trentarskega pokopališča, kjer so pokopani tudi vsi trentarski gorski vodniki. O tem pokopališču je zapisal Kugy:

»...Moja prva misel in moj prvi pogled bi krenila k pohlevni lehi na zelenem ronku kraj mlade Soče, kjer leži v kamniti ogradi majhno pokopališče. V tihi boli bi pozdravil srce in spomin najzvestejšega moža: Andreja Komaca. Kajti tam spi on, zmagovalac, ki me je z neustrašenim pogledom in z večjo roko vodil skozi vse lotnje, stiske in nevarnosti preko vseh vrhov Julijcev k najvišjim čistem, ki so mi jih mogle dati te gore. Dokler bom gledal beli dan in mogle vračati zvestobo za zvestobo, bo živel nepozabljen v mojem spominu.«

Za trentarskim pokopališčem je zanemarjeno vojaško pokopališče, kjer so pokopani v glavnem ruski vojni ujetniki, ki so gradili cesto

čez Vršič. Vsak lezen križ na trjena tablica pločevine, kjer ime, priimek ti ti.

Ozka dolina koliko razširiti mo vasi log stoji na poboč planinskega posirog. V vasi je nova šola in Gozdne uprave, sti pa hotel Pl depandanso, ge in poleg nje v janski kasarni zej z zanimivim trentarske plan ne in življenja

Iz Loga v Trvzhodu lepa, ki dolga cesta v co, po kateri te carica, ki ga trije pritoki. I pogled na Kriš gačnikov dom, na Pihavec. Iz ce pa gledamo Planjo in Razo pa se razgrinjenje Triglava. Iz Zadnjice drž latiera na Pog na koncu dol Luknji z odcep glavu. Hoja po prijetna, saj je široka ena p latiere je dal p diti Mussolini rambne nameni

Iz Loga v »alpska« cesta v Bovec, do t Gornjesoska do ozka, vendar se tresene hiše. S

iz leta 1944

Moja sestra!

Le eno jaz sestrico imam,
za vse na svetu je ne dam,
je pridna, dobra, skrbna hči,
stori vse, kar mati ji veli.

Razumem dobro z njo se tudi jaz
skrbi za mene, če mi je mraz,
al, če nekje bolan ležim,
pri njej največ opore jaz dobim.

Tudi sedaj, ko v partizanih se borim,
od nje jaz večkrat kak paket dobim,
sploh vedno in povsod skrbi za mene,
bojim se le, da nekaj jo zadene.

Me pravno mislila je obiskati,
po dolgem času enkrat roko mi podati,
sta skupaj z mamico na pot krenili,
iz listrice na desno sta zavili.
Al' zlodej švabski nikdar ne miruje,
v zasedi čaka in načrte kuje,
mi drage je domače zgrabil,
v ajest begunjski jih je pahnil.

Toda sovrag verjemi mi,
da zadnji čas poteka ti,
se naglo bliža ura maščevanja,
dan plačila, tvojega dejanja.

brat Lojze

Po spominih Milice-Nataše Narad napisal

Stane Narad, 8. a
Osn. šola Tone Čufar
Jesenice

se
po-
sta
tri-
je.
og
iz
ra.
sal
od-
we
er-
no
la-
jo
ne
an
se-
ar-
so
ki
ro-

čez Vršič. Vsak grob ima že-
lezen križ, na katerem je pri-
trjena tablica iz pocinkane
pločevine, kjer je napisano
ime, priimek ter datum smr-
ti.
Ozka dolina se skuša ne-
koliko razširiti, ko se bliža-
mo vasi log v Trenti, kjer
stoji na pobočju nad vasjo
planinska postojanka Zlato-
rog. V vasi je med drugim
nova šola in lepa zgradba
Gozdne uprave, naprej ob ce-
sti pa hotel Planinski orel z
depandanso, gostilno Triglav
in poleg nje v prejšnji itali-
janski kasarni planinski mu-
zej z zanimivimi predmeti iz
trentarske planinske zgodovine
in življenja Trentarjev.

Iz Loga v Trenti vodi proti
vzhodu lepa, kake 3 do 4 km
dolga cesta v dolino Zadnji-
co, po kateri teče potok Kraj-
carica, ki ga napajajo kar
trije pritoki. Iz Loga je lep
pogled na Krške pode in Po-
gačnikov dom, Splevto ter
na Pihaved. Iz doline Zadnji-
ce pa gledamo na levi tudi
Planjo in Razor, pred nami
pa se razpinja zapadno os-
tenje Triglava in Kanjavca.
Iz Zadnjice drži na levo mu-
latiera na Pogačnikov dom,
na koncu doline pa proti
Luknji z odcepom proti Tri-
glavu. Hoja po mulatieri je
prijetna, saj je pot po večini
široka en in pol metra. Mu-
latiere je dal po gorah zgra-
diti Mussolini v vojno-ob-
rambne namene.

Iz Loga v Trenti pelje
»alpska« cesta proti zahodu
v Bovec, do tja je 22 km.
Gornjesoška dolina je precej
ozka, vendar se vseskozi raz-
tresene hiše. Soča spremlja

cesto skoro ves čas, ločita se
še kak kilometer pred va-
sjo Kal-Koritnica. Bistra hči
planin teče ponekod umirje-
no v strugi, drugje pa se na
široko razlije po širokem
prodišču, ponekod, posebno
v bližini vasi Soča si je lepa
planinska reka zlizala v živo
skačo zelo globoke in ozke
tesni, ki so pripravna bivali-
šča za znamenite in velike
soške postrvi.

Osem kilometrov od Loga
v Trenti leži prijazna vasica
Soča z lepo cerkvijo, ki jo je
tudi med zadnjo vojno boga-
to in lepo poslikal Tone
Kralj. Poleg cerkve je lepo
urejeno pokopališče, za njim
pa precej veliko vojaško po-
kopališče, kjer počivajo vo-
jaki, ki so se borili na Krnu.
Morda kaka dva kilometra
od vasi Soča naprej je levo
odcep s ceste v sedem kilo-
metrov dolgo dolino Lepe-
njo. Po dolini teče tudi po-
tok Lepenja, ki izvira v po-
bočju na koncu doline. V
zatrepu doline stoji planin-
ski dom dr. Klementa Juga,
ki so ga uredili iz nekdanje
italijanske vojašnice. Med
prvo svetovno vojno so Av-
strijci zgradili iz Lepenja na
Komno vozno pot, po kateri
pridemo približno v poldru-
gi uri h Krnskemu jezeru, ki
je v Sloveniji edino gorsko
jezero, kjer živijo posebne
vrste manjše ribe in to v
prav velikem številu. Ob tem
jezeru nas prevzame edin-
stven užitek. Komna je tudi
vsa prepredena z opustoše-
nimi vojaškimi cestami iz
prve svetovne vojne.

(Dalje prihodnjič)

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Kl

34

Naj gre prosjačit? Doslej se še ni poniževala s pros-
jačenjem, čeprav jo je pomanjkanje še tako priti-
skalo ob tla. Toda zdaj bo morala, če jutri ne bo
dobila nobenega dela. Tine se s starim kruhom, s
katerim ji je Čupnik plačal današnje delo, ne bo
opomogel, se Ana zaveda in kljub Tinetovemu mir-
nejšemu dihanju vedno bolj zaskrbljeno opazuje
sinov obraz. »Navsezadnje bo padel v jetiko kakor
Martin?«

Da, v jetiko!

Tega se Ana boji. Tine je vendar še tako mlad.
Že za Martinovega življenja se je bala, da se bo
Tine nalezel od njega te zahrbtnje bolezni.

Tudi zaradi tega Martina ni mogla. Sam je bil
kriv za svojo bolezen. Nakopal si jo je v arestih
ali pa se je nalezel od tistega prekletega Vrega,
s katerim sta venomer tičala skupaj in ki je bil
Martinu več kakor žena in družina.

Prav zaradi tega je iskala uteho pri onem dru-
gem, ki ji je hlinil ljubezen, dokler si je ni vzel in
naveličal. Zavedala se je, da krade ljubezen in da ji
bo oni drugi (imena si ne upa izgovoriti) nekega
dne rekel, da se ne smeta več ljubiti, češ: oba sta
poročena. On ima ženo, a ona moža, in da je vse
skupaj, kar sta tisto leto, ko je bil Martin v zaporu
in potem bolan, počela, bila navadna neumnost, v
katero ga je zapeljala ona in ne on, ki ji je trenutno
podlegel.

Ni je ljubil, ji je odkrito povedal, marveč si jo
je jemal kot nekakšno zadoščenje za čas, ko je ho-
dil za njo, a se mu ona ni hotela vdati. Ko bi se mu
vdala takrat, bi lahko postala njegova žena. Sama si

SIVO MESTO

je kriva, če je hotela najprej poroko, jo je bičal
z besedami. Nekoč je hotela v njegovih očeh veljati
kot devica, v resnici pa je bila najbrž že takrat
kurba.

S kurbo jo je zapodil. S kurbo, ki se mu je
sama ponujala, a on si jo je vzel, kakor bi si jo vzel
sleherni možki.

Ponižal jo je. Sprva se je zaradi tega hotela
izpovedati Martinu, a je nenadoma začutila do Ma-
rina še večji odpor in spoznala, da onemu drugemu
ne more zameriti niti svojega ponižanja in zato še
vedno tako neumno upala, da je ni pozabil in da jo
bo nekoč sam poklical k sebi.

Davno je že tega. Upanje se ni uresničilo. Spo-
znala je, da je bilo to upanje prav tako umazano,
kakor je bilo umazano vse, kar je z onim drugim
umazanega počela.

Zato se tudi teh misli, ki se še vedno kdaj pa
kdaj vtihotapijo vanjo, pred sinovim obrazom sra-
muje. Najbrž bi jo vse življenje zaničeval, ko bi ve-
del za greh, ki ga bo do smrti skrivala v sebi in ga
ponesla s seboj v grob.

Zato bi na onega drugega sploh ne smela več
misliti!

A kaj ko ga je prav danes videla, kako se je
s kolesom peljal mimo Čupnika domov v Dolino,
kjer ima majhno kmetijo.

Tudi on jo je videl, zdelo se ji je celo, da jo je
hotel pozdraviti, ona pa se je naredila, kakor da
ga ne vidi in mu dala vedeti, da je zanjo že osem
let tujec, čeprav — o, bog, saj je vendar samo
ženska! — si je želela, da bi jo pozdravil in morda
celo stopil s kolesa, saj se ji je zdelo, da je zmanj-
šal brzino, čim jo je zagledal.

In tudi potem, ko je že delala je še mislila nanj
in si očitala, zakaj se ni nasmehnila in mu dala
vedeti, da mu tistih hudih besed pred leti ni za-
merila.

Morda bi se potem zares ustavil in jo po dolgih
letih zopet nagovoril, saj je zdaj tudi sam brez
žene, ki mu je lani umrla.

Tako je mislila med delom. Potem se je spomnila
Tineta, da leži doma bolan, kakor je ležal nekoč
Martin in trpel zaradi njenega sovraštva, s katerim
si je nekoč želela moževe smrti.

Tedaj jo je zgrabila bolečina, kakor da se bo
zdaj usoda maščevala zaradi sovraštva in nezvestobe

do moža nad otrokom, nad sinom, zaradi katerega
sploh še živi in ki je edina njena sreča ali vsaj
upanje na košček sreče v njenem nesrečnem živ-
ljenju.

Zato je delala, se skoro besno zagrizla v delo,
dokler ni mislila samo na to, da mora delati in vsaj
nekaj zaslužiti.

A kaj je zaslužila...

»Mama?«

Ana se zdrzne, ko zasliši slaboten sinov glas, ki
je odplaval njene misli.

»Jaz sem. Da, jaz,« odgovarja in položi roko na
Tinetovo čelo. Tudi čelo ni tako razbeljeno, kakor
je bilo še sinoči...

»Kje si tako dolgo bila?«

»Delala sem.«

»A jaz sem čakal. Tako dolgo čakal.«

»Nisem mogla prej.«

»A jaz sem lačen. Tako hudo lačen.«

Ana onemi. Ko bi ne imela samo starega suhega
kruha, bi se razveselila sinovih besed.

Tudi to, da je Tine ločen, je znak, da se mu
vrača zdravje.

A kaj naj mu da?

»Samo kruh sem ti prinesla,« pravi utrujeno.

»A jaz bi rad kaj boljšega. Toplega...«

»Toplega?« jo zaboli sinova želja.

»Saj nisi huda, ker te nadlegujem,« se Tine do-
takne njene roke.

»Nisem huda. Čaj ti skuham in...«

»Čaj? Rad bi kaj drugega.«

»Vem. Potreboval bi, a nimava,« postane Anin
glas žalosten.

»Imava. mama, imava« se Tine ne zmeni za njen
obupani glas.

»Nimava, Tine,« ponovi Ana, začudena nad Tine-
tovo izbirčnostjo, ki je ni nikoli poznal.

»Kaj pa zavoj na mizi?«

»To je torba. Moja torba.«

»Ne zavoj je! Velik zavoj!«

»Nič ni!« Ana ne pogleda v temo na levi strani
mize.

»Je! Velik zavoj, poln živil! Nekdo ga je prinesel.«

Ana postane zaskrbljena. Jo vara čut, da Tineto-
vo čelo ni tako razbeljeno kakor sinoči? Ima še
vedno vročino?

In to hudo! Drugače bi se mu ne bledlo.

Ali pa je samo sanjal? Take sanje je poznala
tudi sama. Najbrž jih poznajo skoro vsi ljudje, ki
morajo živeti v pomanjkanju. Najraje napadejo člo-
veka prav takrat, kadar že dolgo ni bil sit, samo
da je glad potem še hujši in neznosnejši, človek
pa dvakrat bolj oslabil, kakor je bil, preden je za-
spal in se mučil z nespečnostjo, ki človeka muči
najbolj prav tedaj, kadar ni niti koščka kruha ali
kaj drugega na policah in kadar se na policah in
v želodcu šopiri glad.

Toda takrat človek ni izbirčen. Segel bi po kru-
hu, pa ko bi bil trd ko kamen.

Zato se zdi Ani Tinetova izbirčnost še bolj za-
skrbnjujoča.

To ni lakota, marveč samo želja po dobrotah,
o katerih ve, da mu jih ne bo mogla dati.

Mogoče ji zato tako vztrajno govori o nemogo-
čem, samo da bi ga ne silila z grenkim lipovcem in
starim suhim kruhom, ki ga je prislužila pri boga-
tem Čupniku.

»Je! Petrolejko prižgi! Videla boš!«

»Nič ni,« pravi Ana tiho, pomirjajoče. A ker Tine
vztraja, vseeno vkreše star Martinov vžigalnik, ki ga
je bil napravil sam iz starega medenastega nabo-
ja, a ji takoj pade iz rok in ugasne, čim zagleda
na mizi v resnici zavoj, velik zavoj, o katerem ji je
govoril Tine. »Res je,« izsope v rahli grozi, kakor
da bi bila zagledala prikazen in trepetaje tipa po
tleh za vžigalnikom. Ko ga najde, si ga ne upa pri-
žgati, kakor da bi se bala, da na mizi ne bo zagle-
dala ničesar in da je bil zavoj zares samo privid.

»Si videla?« vprašuje Tine.

Ana molči. Boji se izgovoriti, da je videla, dok-
ler vžigalnika vnovič ne vkreše in s trepetajočo ro-
ko prižge petrolejko in z vijakom podaljša stenj, da
je rumeni jeziček, ki razredči temo in razsvetljuje
mizo dovolj velik in vreden zavoj, ki je na mizi.

»Nemogoče!« se čudi. »Kdo je prinesel vse to?«

Tine ne odgovori, marveč seže pod vzglavnik in
da mami kuverto s sto dinarji v bankovcih po deset
dinarjev.

»In tu je denar Celih sto dinarjev!«

»Tine, kaj to pomeni?« obide Ano za hip temna
misel, kakor da ji sin ponuja ukradeni.

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Kl

Intenzivne priprave na proslavo treh pomembnih dogodkov

Občinsko združenje ZB NOV Jesenice in njene komisije ter ostale družbeno-politične organizacije občine se intenzivno pripravljajo na proslavo treh pomembnih dogodkov. Vse tri proslave bodo v prvi polovici septembra in ker organizatorji glede na pomembnost proslav pričakujejo velik odziv naših občanov, posredujejo kratke informacije o pripravah in poteku proslav.

8. SEPTEMBRA — PODELITEV DOMICILA JBO V BOHINJU

Časovno najbližja je svečanost ob podelitvi domicila partizanski enoti Jeseniško-bohinjski odred, ki bo 8. septembra ob 10. uri dopoldan Pod skalco pri Bohinjskem jezeru oziroma v slučaju slabega vremena v dvorani hotela Stane Žagar v Bohinju. Svečanost pripravljajo ZZB NOV Jesenice in Radovljica ter odbor borcev Jeseniško-bohinjskega odreda. Po promenadnem koncertu godbe na pihala Svobode Gorje bo zbor borcev JBO, otvoritev svečanosti, govor, kulturni program in podelitev domicila. Po svečanosti bo partizansko ranjanje.

Prireditelji vabijo vse borce in aktiviste ter ostale občane, predvsem pa mladino, da se slavnosti udeležijo.

9. SEPTEMBRA — KOMEMORACIJA NA JELOVICI OB OBLETNICI SMRTI NARODNEGA HEROJA JOŽA GREGORČIČA-GORENJCA IN SOBORCEV

Lanskoletna obveza na Jelovici je bila, da se vsako leto ob obletnici smrti narodnega heroja Joža Gregorčiča-Gorenjca in njegovih soborcev organizira spominska komemoracija po lanskoletnem osvojenem programu.

LETOŠNJI PROGRAM VSEBUJE :

ob 8.00 uri
Otvoritev poprsnega kipa Joža Gregorčiča-Gorenjca v Delavskem domu, po otvoritvi odhod z avtobusi v Radovljico, kjer bo

ob 9.30 uri
polaganje vencev na grob borcev, po polaganju vencev odhod na Jelovico, kjer bo

ob 11.00 uri
slavnostna komemoracija na Lipniški planini.

V programu bodo sodelovali mladinski zbor srednjih šol, pihalni orkester Svobode Jesenice, recitatorji ter vojaki iz Škofje Loke.

Organizator občinska ZZB NOV Jesenice in Radovljica pričakuje, da se bo spominske komemoracije udeležila predvsem šolska mladina, ki ima z avtobusnim prevozom 60 % popusta, upokojenci in ostali na ta dan prosti občani. Vojaki iz Škofje Loke bodo za udeležence za predvideno ceno 2 N din pripravili tudi okusno enolončnico.

15. SEPTEMBRA — VSELJUDSKO ZBOROVANJE V NOVI GORICI

Ob 25-letnici vseljudske vstaje na Primorskem bo v Novi Gorici veliko vseljudsko zborovanje, nad katerim je prevzel pokroviteljstvo predsednik republike tovariš Tito. Zborovanja naj bi se udeležilo čim več borcev in aktivistov in ostalih občanov. Borci enot IX. korpusa, ki so operirale na Primorskem in Gorenjskem (Gorenjsko vojno področje, Cankarjev bataljon, Jeseniško-bohinjski odred, Škofjeloški odred, Kokrški odred in Jeseniški odred) bodo na proslavi prejeli posebne spominske značke in Borovo zbirko pesmi Previharimo viharje.

Predvidevajo, da bosta iz radovljiškega in jese-niškega območja peljala, poleg rednega vlaka, v Novo Gorico še dva posebna vlaka. Sindikalni odbori naj po predlogu občinskih družbeno-političnih organizacij organizirajo v Novo Gorico sindikalne izlete, prav tako pa tudi druge družbeno-politične organizacije in društva.

Informacije o vseh treh proslavah občani in organizacije lahko dobijo pri obč. ZZB NOV Jesenice in Radovljica ter pri krajevnih organizacijah ZZB NOV. Vse podrobnosti in navodila udeležencem pa bomo objavili tudi v našem glasilu.

Spominska ploščadr. Potočniku

Morda ne bo odveč, če napišemo nekaj besed o prof. dr. Potočniku, ki je bil rojen na Koroški Beli in mu bodo na njegovi rojstni hiši prihodnjo soboto odkrili spominsko ploščo.

Ker prof. dr. Potočnik mlajši generaciji na Koroški Beli ni bil poznan, ker je v zadnjih povojnih letih živel v Lescah pri Bledu, je prav, da posredujemo nekaj podrobnosti o njegovi življenjski poti ter zaslugah, ki jih je imel za vas Koroško Belo in je bil zaradi njih imenovan za častnega občana bivše občine Koroška Bela.

Iz podatkov, ki jih je za njegovo 90-letnico objavila RTV v radijskem dnevniku, povzemamo, da je dr. Potočnik še kot mlad dijak vzljudil svet pod Karavankami in mu namenil veliko časa, zlasti proučevanju razmer na tem področju. Kot mlad profesor je dr. Potočnik napisal obširno zgodovinsko gradivo, namenjeno učiteljem. Napisal je tudi dve knjigi z naslovom Vojvodina Koroška. Izdelal je tudi narodnostni zemljevid Koroške.

Njegovi dijaki se ga še danes spominjajo kot izrednega predavatelja. Bil pa ni samo predavatelj in profesor v razredu, ampak je tudi skrbel za socialno šibke dijake. Služboval je v Avstriji, nato v gimnazijah v Novem mestu, Ljubljani, Kranju, Idriji ter na učiteljski v Mariboru, kjer je bil od 1926 do 1932 tudi ravnatelj.

Rojen je bil 8. septembra 1872 pri Guntarju na Koroški Beli. V svoji rojstni vasi je obiskoval tudi šolo enorazrednico, leta 1882 pa se je vpisal na štirirazrednico v Kranju, kjer je dokončal tudi gimnazijo. 4. julija 1895 je maturiral na gimnaziji v Beljaku, pozneje pa je služboval tudi na Dunaju, kjer je bil tudi domači učitelj.

Našim bralcem, zlasti starejšim, je prav gotovo znano,

da so 14. avgusta 1917 italijanska letala z zažigalnimi bombami porušila oz. požgala vas Koroško Belo. Hiše in gospodarska poslopja so bila v glavnem lesena, tako da je ogenj v nekaj urah uničil 46 poslopij. Ljudje so ostali brez imetja. O razmerah, ki so vladale takoj po požigu in prva leta po končani prvi svetovni vojni, je dr. Potočnik pripovedoval sodelavcu našega lista nekaj mesecev pred njegovo smrtjo. Dejal je, da je bil pri takratni ob-

čini Koroška Bela ustanovljen poseben odbor, ki pa ni imel željenega uspeha in premalo vpliva tako pri občanah kakor tudi pri takratnih višjih oblasteh. Sele njemu je uspelo, da je s posredovanjem v Ljubljani zagotovil denar za obnovo Koroške Bele. Če bi denar, ki ga je prejelo 77 posestnikov s Koroške Bele, preračunali v današnjo vrednost, potem zbran denar znaša okrog pol milijarde starih dinarjev. Dr. Potočnik je bil član plebescitne komisije, pozneje pa tudi član razmejitvene komisije. Kot zavednemu in naprednemu Slovincu mu je uspelo priboriti planino Svečico v Karavankah, ki je spadala k takratni občini Koroška Bela.

Dr. Potočnik je bil dober planinec in je bil član planinskih organizacij še pred prvo svetovno vojno in smo ga zato lahko prištevali med najstarejše organizirane planince pri nas. Zelo pogosto je zahajal v Karavanke, kar mu je nedvomno koristilo, ker se je ukvarjal tudi s topografijo.

Vse do smrti je dr. Potočnik imel na svojem domu v Lescah bogat arhiv, ki ga je hčerka po njegovi smrti izročila tehniškemu muzeju železarne Jesenice. V arhivu so številna zahvalna pisma, ki so mu jih poslali prebivalci Koroške Bele za njegovo prizadevnost in pomoč pri obnovi vasi, kajti zunanji videz Koroške Bele brez njegove učinkovite pomoči bi bil verjetno drugačen kot je sicer.

Da pa bi tudi sedanja generacija oziroma prebivalci Koroške Bele izkazali hvaležnost, mu bodo prihodnjo soboto na rojstni hiši odkrili spominsko ploščo.

Misli

Napak je misliti, da je enakost naravni zakon. Narava ni ustvarila ničesar enakega. Njen najvišji zakon je podrejenost in odvisnost.

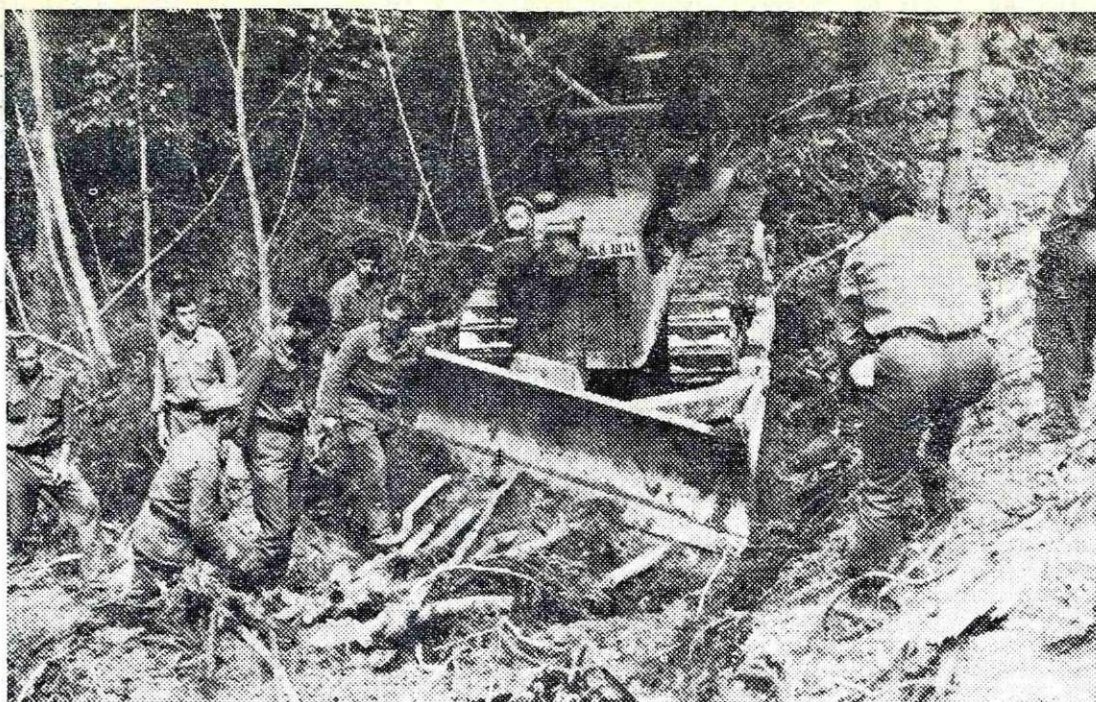
Večina ljudi je tako zelo vkleknjenih v krog razmer, da nimajo niti poguma, da bi v mislih stopili iz njega. In če vidimo, da razmišljanje o velikih stvareh nekatere nekako onemogoči za majhne stvari, pa je še več takih, ki izgube smisel za velike stvari, ker se ukvarjajo z malenkostmi.

Zdi se nam, da zanemarjamo slavo zgolj iz lenobe, medtem ko se za najmanjšo korist neizrečeno pulimo.

Vauvenargues

Izgled Koroške Bele bi bil povsem drugačen brez pomoči dr. Potočnika pri obnovi požgane vasi

Vojaki bodo v rekordnem času iskopali in izravnali 4.800 m trase za novo cesto od Završnice do Valvasorja

Vojaki gradijo cesto do Valvasorjeve koče

Prvega avgusta zjutraj je prispela v Zirovnico skupina vojakov, ki jih vodi kapetan I. klase Marko Sladoje. S seboj so pripeljali kamione, rineže, valjar, nakladač (bagar) in drugo moderno opremo. Kmalu je po dolini zavrsalo: vojaki delajo cesto do Valvasorjeve koče. Čeprav je bila cesta že dolgoletna tiha želja turističnih delavcev, kmetov in gozdnega gospodarstva, vendar ni nihče pričakoval, da bodo cesto gradili vojaki. Prišli so kot pridni palčki iz pravljice in zarili lopate in krampe ter s pomočjo mehanizacije načeli kamnita pobočja Karavank.

Traso ceste sta projektirala dva vojaka in sicer inž. Pečnik iz Trbovelj in inž. Mitkovič iz Srbije.

Kapetan I. klase Marko Sladoje nam je o cesti dal naslednje podatke:

Dolžina nove ceste od Završnice do Valvasorjeve koče bo 4.800 metrov, višinska razlika 540 m, poprečen nagib ceste 10 %, široka pa bo 3 do 5 metrov.

Na trasi nove ceste bodo vojaki požagali 3.500 dreves (smreke, bukve in jelke) in izkopali 35.000 m² zemlje.

V dvajsetih dneh je skupina vojakov, ki podira drevje, prišla že v bližino Valvasorjeve koče. Do sedaj je skupina vojakov podrla 2.000 dreves. Za žagarji dela skupina vojakov, ki je zadolžena za odstranitev štorov. To skupino vodi rezervni podporočnik Vladimir Arhar, gradbeni inženir iz Ljubljane. Njegovi vojaki so dosedaj razstrelili okrog 1.800 štorov. Za njimi orje buldožer, ki grobo izravnava zemljo. Za buldožerjem čisti zemljišče skupina vojakov, ki razstreljuje skale.

Valjar pa dela še vedno v nižini.

Morda bo kdo razmišljal, zakaj vojaki tako hitijo z

gradnjo ceste proti tej planinski postojanki. Da ne bodo morda drugo leto nadaljevali dela na cesti do vrha Stola? Kakšni neki »tajni« vojaški načrti se skrivajo za to naglico. Da si ne bo kdo s tem vprašanjem belil glavo, naj takoj povem, da cesta do Valvasorjeve koče sploh ni vojaškega pomena. JLA sodeluje pri izvajanju gospodarskih načrtov splošnega pomena. Podobne ceste je JLA gradila doslej tudi po drugih krajih Slovenije, zdaj pa je prišla na vrsto tudi Gorenjska. Ker je trasa ceste speljana pretežno po zasebnih gozdovih, bodo lastniki teh gozdov imeli od ceste največjo korist, poleg tega pa tudi planinski turizem. Nekateri gozdovi so bili do

slej na težko dostopnem zemljišču (nekateri kmetje sploh niso sekali lesa, ker ni bilo poti za spravljjanje s strmih pečin in grap).

Vojaki pravijo, da bo rinež že septembra oral blizu Valvasorjevega doma. Po njihovem načrtu bomo lahko že letos prišli z avtomobilom do koče. Če se bo ta napoved uresničila, potem bo to svojevrsten rekord pri gradnji gorskih cest.

Samo JLA ne bo ceste asfaltirala, temveč bo samo prebila pot do koče, na gospodarskih organizacijah ter občinah Radovljica in Jesenice pa leži odgovornost za dokončno ureditev ceste. Kljub temu pa akcijo vojakov lahko samo toplo pozdravimo. Jože Vidic

Še enkrat: zanemarjeni pokopališči

Vaša ugotovitev v članku »Zanemarjeni pokopališči na Jesenicah in Koroški Beli«, da sta opuščeni pokopališči na Jesenicah in Koroški Beli precej zanemarjeni, nedvomno drži. Tudi opravičilo, da za vzdrževanje pokopališč manjka denarja, ni dovolj prepričljivo.

V okviru podjetja KOVINAR posluje kot samostojna obračunska enota pogrebna služba, ki pa posluje z izgubo, zato jo moramo pokrivati iz drugih gospodarskih dejavnosti podjetja.

Po občinskem odloku o vzdrževanju pokopališč plača vsaka stranka za grob 10,00 ND najemnine za dobo desetih let, ki pa je bila pobrana pred devetimi leti. To je edino zbran denar, ki se uporablja za vzdrževanje pokopališč, kar pa še daleč ne zadošča za najnujnejše potrebe. Že v letu 1967 smo predlagali, da se najemnina za grobove poveča na 10,00 ND letno in se tudi letno pobira.

Pri vzdrževanju opuščeni pokopališč na Jesenicah in Koroški Beli smo se v zadnjem letu omeili samo na to, da smo pred prvim najem

in pred prvim novembrom odpeljali vse odpadke, res pa je, da bi bilo treba za vzdrževanje obeh opuščeni pokopališč narediti nekaj več.

Nujno je, da ima vsako pokopališče tekočo vodo. V letu 1967 je bilo porabljeno na pokopališčih Blejska Dobrava, Jesenice in Koroška Bela 1.290 m³ vode, kar dokazuje, da nekatere stranke kljub večkratnim opozorilom puščajo po uporabi vode odprte pipe. Na vodovodnih instalacijah, zlasti pipah, imamo mnogo okvar, ker nekateri namenoma uničujejo družbeno imovino. Tik pred izidom vašega članka je bila vodovodna instalacija na pokopališču Koroška Bela popravljena.

Pogrebna služba je dobila nalogo, da tudi pokopališči na Jesenicah in Koroški Beli pri vzdrževanju denarja bolje vzdržuje, čeprav bo

Veliko politično zborovanje na Jesenicah

Družbeno politične organizacije občine Jesenice in naše Železarnice so za četrtek, 29. avgusta sklicale v kinu Radio na Jesenicah politično zborovanje, na katerem bo predvidoma govorila predsednica zbora narodov ter članica CK ZKJ in CK ZKS Vida Tomšič. Jeseniškim železarjem in občanom Jesenic naj bi na tem zborovanju Vida Tomšič govorila o dogodkih na Češkoslovaškem ter o stališču Jugoslavije do tega pomembnega vprašanja.

Na zborovanje so vabili celoten politični aktiv občine in Železarnice ter ostale občane, tako da v času, ko to pišemo, lahko računamo, da bo dvorana kina Radia zasedena do zadnjega kotička. O včerajšnjem zborovanju v jeseniškem kinu Radiu ter izvajanju Vide Tomšič bomo poročali v prihodnji številki.

Drobne novice

Pred tednom so delavci podjetja Kovinar nadaljevali z že v juniju začetimi deli pri ureditvi ozkega cestnega grla med kinom Plavž in bolnico na Jesenicah. Do zastoja je prišlo, ker pristojni prometni organi niso dali soglasja na prvotni načrt. Po novem načrtu bo imela cesta na tem delu tri pasove, tako da bo mogoče varno zavijanje tudi v levo in desno. Na tem delu bo namreč tudi v bodoče križišče s stransko cesto.

Več težav kot s cesto pa bo z razširitvijo mostu prek Jeseničice, saj v času gradnje ne bodo smeli zapreti prometa. Načrti za most bodo v kratkem pripravljeni, tako da bodo predvidoma ves del cestišča izročili svojemu namenu do 1. oktobra. Novo cestišče bodo seveda prevlekli z asfaltno prevleko.

Mesarsko podjetje na Jesenicah bo predvidoma že v mesecu septembru odprlo novo poslovalnico v Zirovnici in pa preurejeno poslovalni-

co v Ratečah. Istočasno je v gradnji tudi nova poslovalnica na Plavžu, katera bo predvidoma odprta že v oktobru letos. Dela, katera je opravljalo splošno gradbeno podjetje Sava, bodo veljala podjetje približno 600 tisoč N din lastnih sredstev. 5. septembra pa bo potekel tudi rok za oddajo ponudb gradbenih podjetij za gradnjo nove klavnice na Plavžu. Pri mesarskem podjetju imajo v načrtu gradnjo nove poslovalnice tudi na Koroški Beli. Z gradnjo naj bi začeli prihodnje leto.

V preteklem šolskem letu je zaključevalo osnovnošolsko obveznost v naši občini 360 mladih, od tega 210 deklet. Vsa leta je bil poseben problem, kam vključiti žensko mladino. Kot kaže bo letos bolje. Vezena Bled je namreč sprejela 25 deklet iz naše občine, kjer se bodo izučile za šivilje. Prav tako je bil letos prost vpis na trgovsko šolo, brez učnih pogodb, kar je prav tako ugodno vplivalo na zaposlovanje ženske mladine.

Veliko mladih je učno obveznost zaključilo v 7. razredu osnovne šole in nižjih razredih. Večina teh bo nadaljevala še eno leto šolanje v 8. razredu, fantje pa imajo priliko vključevati se v uk poklicev v gradbeništvu. Mladi, ki zaključujejo osnovnošolsko obveznost v 6. ali 5. razredu, se lahko edino zaposlijo. L. T.

75 let Soteske Vintgar

V nedeljo popoldne se je zbralo na vrtu restavracije Vintgar v Vintgarju nekaj sto domačih in tujih izletnikov, da bi prisostvovali proslavi 75-letnice Soteske-Vintgar. Turistično društvo Gorje se je odločilo, da posveti temu jubileju kar največjo pozornost. Praznovanje se je pričelo s promenadnim koncertom gorjanske godbe na pihala. Po uvodnem koncertu je spregovoril predsednik Turističnega društva Gorje, Matija Klinar, ki je z obširnim govorom seznanil navzoče o izgradnji soteske

skozi Vintgar, o njenem vzdrževanju in obnovitvi in o njenem pomenu za dvig turizma v tem predelu. Govoru je sledil kulturni program, le temu pa prosta zabava. Zvečer pa so udeleženci proslave krenili skozi z bakljami obsvetljeno Sotesko in na kraju na vintgarskem mostu prisluhnili koncertu, ki ga je priredila godba na pihala iz Gorij. Turistično društvo Gorje je s počastitvijo 75-letnice Soteske-Vintgar doprineslo dokajšen delež v propagando za v resnici čudovit sprehod skozi sotesko Vintgar.

Povečava — Blow up

Drevi bomo lahko videli POVEČAVO, angleški film velikega italijanskega režiserja Michelangela Antonia, ki je bil lansko leto canski nagradenec in ocenjen kot najboljši film, prikazan v Ameriki.

POVEČAVA je film kriminalističnega žanra, film o mlademu londonskem fotografu Thomasu. Čeprav dogajanje traja samo 24 ur, se v filmu zgodi marsikaj. Tudi umor. Kako se zgodi (močno dvomljivo je, če se sploh zgodi) umor? Pojdimo po vrsti!

Mladji modni fotograf Thomas (David Hemmings) se vrača domov v studio iz zapršenih tovarne v napol razcapani obleki. Tu ga čaka Veruška, okosteneli, brezčutni model, ki ga prosi, da naj jo fotografira, ker mora kmalu zapustiti London in oditi v Pariz. Kljub utrujenosti ji ustreže in posname nekaj atraktivnih poz. Ko je z njo opravil, se odpravi v sosednji studio, kjer poslika skupino manekenk. Tu ni več tisti ustrezljivi fotograf kot se nam kaže malo prej. Krut in prezirljiv je. Zabava se z manekenkami, potem pa hipno zarohni, da se prestrašijo in zadovoljijo njegovim profesionalnim potrebam. Toda Thomas, ki je zaradi njih zgubil dragoceni čas, jim veli zatisniti oči in čakati... Koliko časa čakajo, ne vemo. Spoznavamo njegov življenj-

ski prostor in odnos do prostora. Z menagerjem Ronom se sestane v krčmi in zmeni o izdaji umetniških fotografij, ki jih je že posnel. Pri tem nam odpre nov list biografije: naveličan je vsega, želi si samo še denarja, zelo veliko denarja. Denar, veliko denarja — to je njegova želja in smisel.

Ker nekaj hoče delati, kljub pasivnosti tava po Londonu, mimogrede kupi v nekem antikvariatu zelo velik lesen vijak. Mirni tišini londonskega parka se ne more upreti. Slika vseprek, posebno še dekle in starejšega moškega. Škljoc, škljoc je slišati glas fotoaparata, ki pride do objemajočega dekleta. Dekle, Jane ji je ime (Venessa Redgrave), steče k Thomasu in zahteva film. Izenada skrivnostno izgine njen ljubimec. Prestrašena se ne prepira več s Thomasom, ampak hitro pohiti stran.

Thomas vesel, da je posnel nekaj uspešnih fotografij, odide domov. Toda Jane, dekle iz parka, ga čaka pred studiom in zahteva film. Omamljen nad njeno lepoto se zabava z njo in ji, potem ko mu skuša vzeti film, le da film, seveda nepravil, zakaj vsa ta njena gorečnost za film, ki mu jo ne zna razložiti, ga pripelje do velike napetosti in vprašanja, zakaj hoče imeti film. Vročično se loti razvijanja. Med tem ga premotita dekletki, ki mu želita pozirati. Njuna prisotnost ga zmoti in se z njima celo poigrava, vendar po odhodu nadaljuje z delom.

Povečava slike ga spravi v zadrego. Na slikah se razkriva umor! Najprej poveča fotografijo objeta ljubimcev. Na Janinem obrazu je moč opaziti stisko. Poveča desni del fotografije: med grmičevjem so vidni obrisi neznanca, ki ima v rokah revolver. Nanovo poveča ta del: na tleh sedaj vidi obrise trupla. Odpelje se na kraj umora in najde truplo: Janin ljubimec je mrtvec. Zbegan, po vrnitvi telefonira prijatelju Ronu. Fascioniran nad vsem tem vzklíkne: »Fantastično!« Hkrati tudi ugotovi, da je bil v studiu nekdo, ki je vse razmetal in ukradel večino filmov in fotografij. Telefonira Jane, vendar številke, ki mu jo je dala, sploh ni. Prvič je »totalno« premagan. Tava po Londonu, ker želi najti Rona, da bi mu vse povedal. S težavo ga najde na neki zabavi. Thomas je razočaran: Ron se ne navdušuje nad POVEČAVO in UMOROM, preveč je omamljen od merihuan. Med gosti zabave je tudi Veruška. Tudi ona ga je premagala.

S tem, ko mu je Ron izkazal nezainteresiranost nad POVEČAVO, je Thomas zgubil zaupanje nad samim seboj. Ko najde slikarja z dekletom, se samo posmehne, samoumevno se mu zdi vse. Truplo in revolver se izkažeta kot Thomasova objektivna fikcija, fikcija, ki ji ne najde razumnih in praktičnih potrditev naslednji dan, ko odide na kraj zločina. Presenečen onemi ob spoznanju, da trupla ni, kratkomalo je izginilo.

Ko se vrača, ob teniškem igrišču vidi ljudi, ki so smešno in nenavadno oblečeni in namazani s šminko po obrazu, ki so ravnokar pridrveli, da bodo igrali tenis. V areno stopita dekle in fant. Thomas se približa ograji in opazuje, ravno tako kot ostali prisotni, IGRO.

Igra je zelo čudna. Dekle in fant igrata tenis, brez loparjev in žogice. Čeprav ni loparja in žogice, vemo, da gledamo tenis. Tako kot je Thomas videl truplo v fikciji (na fotografiji), tako mi vidimo loparja in žogico ob tem prizoru. IGRA se prekine, potem ko eden izmed igralcev pošlje žogico izven igrišča. (Vsi so doslej igro spremljali zavzeto, tudi Thomas.) Dekle Thomasu samo pomigne in že steče, da bi pobral žogico, ki je ni. Thomas je prisoten. Torej se aparat izenači z žogico, ki je kot take ni. Obstaja samo v podobni zvezi kot truplo na fotografiji in mi. Truplo smo videli s pomočjo fotoaparata, ravno tako žogico. Rešitve ni. Fotoaparat nam je odkril truplo, ki ga ni, ker ga nam ni dano sprejeti, čeprav je aparat delo človeških rok in razuma. Thomas doživi tretji poraz, poraz razuma.

Kaj vse si lahko mislimo ob POVEČAVI, čeprav je sam Antonioni izjavil, da mu ni šlo za idejno popolni film, ampak za tehnično dovršenost. Slednja je res v Anto-

nionijevem slogu, ki je popolnejša kot v Rdeči pušavi, na primer. Vsekakor je Antonioniju POVEČAVA rojevala podobe slik in prav zaradi tega je dosegel »popoln film«, ki abstrahira filmsko pisavo in bazira — zvečine — na zelo počasni montaži, ki se dopolnjuje s trajanjem POVEČAVE. Tako se nam je težko odločiti za najboljšo sekvenco, kajti vse so svojske umetnine, vendar

če se že moramo odločiti, bi se na prvem mestu za strah vzbujajočo sekvenco povečave. Vso POVEČAVO dopolnjuje še izredno močna kreativna ustvaritev Davida Hemmingsa, ki je ustvaril nepozaben lik modnega fotografa Thomasa.

POVEČAVO gledati enkrat ali večkrat je nepomembno, kajti nikoli je ne bomo mogli popolnoma in enako povečati. — an

3000 gledalcev na dveh nastopih

V nedeljo, 25. t. m. je ansambel narodnih plesov in pesmi pri DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice, ponovno z velikim uspehom gostoval v sosednji Italiji. Kljub temu, da so nekateri člani opravičeno ali neopravičeno ostali doma, sta bila oba nastopa zelo uspešna. Da ne bi trpel program, so morali zato ostali člani nositi večje breme. Namesto po tri ali štiri plesje so morali posamezniki odplesati po pet ali celo šest plesov, kar na dveh nastopih pomeni izreden napor.

Že popoldan je ansambel izvedel svoj standardni program na trgu mesteca. S. Danieli d. Friuli, kjer se je zbralo nad tisoč zelo hvaležnih gledalcev. Po uspelem nastopu se je ansambel od-

peljal še 60 km dalje v mestece Cordenons, kjer se je na športnem stadionu zbralo več kot 2.000 gledalcev. Nastop plesalcev, vokalnega kvarteta in instrumentalnega seksteta, ki ga je okrepil in požlahtnil Franci KOŠIR s svojo trobento, so gledalci v obeh omenjenih krajih zelo toplo in z navdušenjem sprejeli.

Izreden obisk na obeh nastopih, ponovno dokazuje, kakšno zanimanje je za nastope jeseniškega ansambla v sosednji Italiji. Ansambel uživa velik ugled predvsem v videmski pokrajini, tako med slovenskim kot italijanskim prebivalstvom. Letos so imeli v sosednji Italiji že sedem nastopov, v prihodnjem mesecu pa jih čakajo še trije nastopi.

Jurij Herman razstavlja na Javorniku

Družbeno politične organizacije Javornika in Koroške Bele so povabile člana DO-LIKA DPD Svoboda Tone Čufar Jesenice ter invalidskega upokojenca železarne, tovariša Jurija Hermana, da v prihodnjem tednu, ko bodo praznovali krajevni praznik, razstavi svoja dela — intarzije v avli kulturnega doma na Javorniku. Ob njegovi prvi razstavi v dvorani delavskega doma na Jesenicih je bilo objavljenih v dnevnem časopisu več poročil, iz katerih je razvidno, da se Jurij Herman že nekaj časa ukvarja z izdelavo intarzij. V tem času je upodobil že veliko število motivov iz naše okolice. Za svojo samostojno razstavo na Javorniku je Jurij Herman pripravil tudi nekatere motive z Javornika in Koroške Bele, ki bodo gotovo zanimale obiskovalce razstave.

Da bi bil obisk čim večji, predvidevajo organizatorji prireditve v počastitev krajevnega praznika, da si bodo razstavo intarzij kolektivno ogledali tudi učenci višjih razredov osnovne šole, razen njih pa tudi upokojenci z Javornika in Koroške Bele.

Razstava Jurija Hermana je obenem tudi prva umetniška razstava v prostorih kul-

turnega doma na Javorniku. Morda bo prav njegova razstava spodbuda DPD Svobodi na Javorniku, da v bližnji prihodnosti ustanovi posebno sekcijo, ki bi zaenkrat občasno, pozneje pa tudi stalno prirejala slikarske in druge razstave v prostorih kulturnega doma na Javorniku.

Anekdote

Mlad švicarski pesnik je objavil zbirko pesmi in jih poslal v oceno Gotfriedu Kellerju. Pisatelj mu je takole odgovoril:

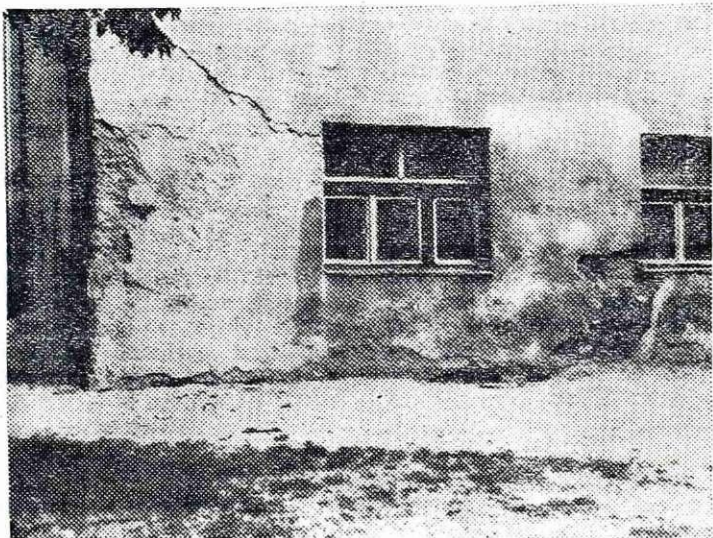
»Vaše delo je ena izmed tistih knjig, ki jih človek vedno z zadovoljstvom odloži.«

Ko je prišel pisatelj Gottfried Keller z neke svečanosti pozno zvečer domov, ga je vsa v skrbeh pričakovala njegova sestra.

»Dragica, že ob desetih zvečer sem se napotil proti domu,« se je izgovarjal okajeni Keller.

»Ni mogoče,« ugovarja sestra, »saj je pot čisto kratka!«

»Kratka je že, toda pozabljaš, da je cesta zelo široka!«

Iz Žirovnice

Zob časa ga je načel

Naš sodelavec iz elektrodne oddelka je ujel na filmski trak tisti del doma TVD Partizan v Žirovnici, ki kaže žalostno podobo. Ne glede na to, kdo upravlja z objektom, ki je družbena last in namenjen telesni vzgoji naše mladine, moramo ugotoviti, da je objekt potreben temeljitega popravila in večje skrbi kot jo je bil deležen v zadnjem času.

Dom TVD Partizan v Žirovnici verjetno ni edini, v naši občini, ki kaže tako žalostno podobo. Zato je zahteva številnih kulturnih, športnih in drugih organizacij, da skupščina občine Jesenice prevzame skrb nad temi objekti, toliko bolj upravičena. Vprašanje je le, kdaj se bo to zgodilo. Upamo, da se razprava o tej pereči problematiki ne bo predolgo zavlekla, kajti vsako morebitno odlašanje bo povzročilo še nadaljnjo materialno škodo na objektih, ki so namenjeni športni, telesni in kulturni vzgoji delovnih ljudi v naši občini.

Kaj homo gledali v kinu

Kino RADIO

31. avgusta in 1. septembra amer. avr. film **SEST ČRNIH KONJ**, v režiji Harryja Kellera, v glavni vlogi Audie Murphy, ob 17. in 19. uri.

2. septembra amer. barvni film **POMIRI SE DRAGA**, v režiji Michaela Gordona, v glavni vlogi Doris Day, ob 19. uri.

3. septembra angl. barvni film **KAJ JE NOVEGA, MUCKA**, v režiji Oliveja Donnerja, v glavni vlogi Peters Sellers, ob 19. uri.

4. septembra angl. barvni film **BONNIE IN CLYDE**, v režiji Arthura Penna, v glavni vlogi Faye Dunaway in Warren Beatty, ob 17. in 19. uri.

5. septembra amer. film

ROBIN HOD, v režiji William Wellmana, v glavni vlogi Warner Baxter, ob 19. uri.

6. septembra amer. barvni CS film **STREL Z NEBOTICNIKA**, v režiji Franka Shannona, v glavni vlogi Robert Webber, ob 17. in 19. uri.

7. septembra amer. barvni CS film **RAZBELJENI REVOLVERJI**, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVŽ

31. avgusta in 1. septembra angl. film **KAJ JE NOVEGA, MUCKA**, ob 18. in 20. uri.

2. in 3. septembra amer. barvni film **SEST ČRNIH KONJ**, ob 20. uri, 2. septembra tudi ob 18. uri.

4. septembra amer. film **ROBIN HOOD**, ob 18. in 20. uri.

5. in 6. septembra angl. barvni film **POVEČANJE**, ob 20. uri, 5. septembra tudi ob 18. uri.

7. septembra amer. barvni CS film **KAKO UKRASTI 1.000.000 DOLARJEV**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

31. avgusta jugoslovanski HASANAGINICA.

1. septembra angl. barvni CS film **ALFI**.

5. septembra amer. barvni film **SEST ČRNIH KONJ**.

7. septembra angl. barvni CS film **POVEČANJE**.

Kino KRANJSKA GORA

31. avgusta amer. ital. barv. CS film **ZLATA MRZLICA**.

1. septembra angl. barvni CS film **POVEČANJE**.

5. septembra angl. barvni film **KAJ JE NOVEGA, MUCKA**.

7. septembra amer. barvni film **SEST ČRNIH KONJ**.

Kino ZIROVNICA

31. avgusta amer. ital. barv. CS film **ZLATA MRZLICA**.

8. septembra amer. barvni film **SEST ČRNIH KONJ**.

ZAHVALA

Kolektivu livarne se najlepše zahvaljujem za lepo spominsko darilo, ki sem ga prejel ob mojem odhodu v pokoj.

Franc Morič

ZAHVALA

Sodelavcem plinske in vodne energije se najlepše zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Ališič Muhareme

OBVESTILO STARŠEM

Obveščamo vas, da bo roditeljski sestanek in ponovni vpis otrok v Otoki v sredo, 4. 9. 1968 ob 18. uri v dvorani osnovne šole.

Ravnateljstvo

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru upravnih služb se iskreno zahvaljujem, ker mi je omogočil brezplačno letovanje v Crkvenici.

Ema Mežnarc
Javornik I

PROGRAM PRAZNOVANJA KRAJEVNEGA PRAZNIKA

od 1. do 8. 9. 1968

NEDELJA, 1. septembra:

Prostovoljna akcija pri čiščenju proge za kurirski smuk v Javorniškem rovtu. Odhod s Treboča ob 7. uri zjutraj.

PONEDELJEK, 2. septembra:

Strelsko tekmovanje posameznikov v domu TVD Partizan.

TOREK, 3. septembra:

— ob 17. uri:

Slavnostna seja društev in organizacij.

— ob 18. uri:

Otvoritev razstave intarzij člana DOLIK pri DPD Svoboda — Tone Cufar — Jesenice — Jurija Hermana s kulturnim programom.

SREDA, 4. septembra:

— ob 18. uri:

Šahovsko srečanje Javornik : Jesenice v kulturnem domu na Javorniku.

ČETRTEK, 5. septembra:

— ob 16. uri:

Tekma v odbojki v domu TVD Partizan.

PETEK, 6. septembra:

— ob 19. uri:

V dvorani osnovne šole literarni večer Mateja Bora, nato razgovor o partizanskem življenju in pesništvu.

SOBOTA, 7. septembra:

— ob 17. uri:

Komemoracija na grobovih talcev na pokopališču Koroška Bela;

— ob 18. uri:

Odkritje spominske plošče na rojstni hiši prof. dr. Mateja Potočnika, nato odhod patrolje v obmejni pas.

NEDELJA, 8. septembra:

Udeležba borcev in ostalih občanov na proslavi ob podelitvi domovila Jeseniško-bohinjskemu odredu v Bohinju.

K udeležbi vabijo
družbeno-politične organizacije
Javornika in Koroške Beke

RAZPIS PROSTIH DELOVNIH MEST

Osnovna šola Koroška Bela razpisuje naslednja prosta delovna mesta

1. hišnik — kurjač

Pogoji: moški z eno od kvalifikacij; mizar, ključavničar, vodni instalater, elektromonter.

2. snazilka

3. snazilka

Posebni pogojev ni.

Za prvo in drugo delovno mesto pride v poštev mlajši zakonski par z možnostjo zamenjave stanovanja na območju Jesenic.

Za hišnika je na razpolago dvosobno stanovanje. Osební dohodki po pravilniku.

Za vsa tri delovna mesta je poskusno delo dva meseca.

Kandidati naj se prijavijo pismeno z navedbo dosedanjih zaposlitev.

Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

RAZPISNA KOMISIJA

Uroš Župančič

Ob 190 - letnici prvega pristopa na vrh Triglava

Val pariške revolucije — 1789 — je dolga leta oplakoval Evropo in prebudil med prosvetljenci, znanstveniki in umetniki vseh mogočih zvrsti, pesniki in pisatelji, botaniki in prirodoslovci ljubezen do narave, do gora. Po revoluciji so bile napisane najbogatejše razprave, ki predstavljajo veliko renesanso in prepoved človeštva. Scheuchzerju sledi Haller, le temu pa v dolgi vrsti velikih imen, svetovnega pomena Jean Jacques Rousseau, za njim pa dvigajo zastavo in zastavljajo svoje ime Horace Benedict Saussure, Dickkens, Byron, Dumas, Hugo in Chateaubriand, veliki duhovi tedanjega porevolucionarnega časa, ki so začeli pisati z velikimi, zlatimi črkami klasično zgodovino svetovnega alpinizma.

Med te velike Kolumbe in pionirje svetovnega alpinizma prav gotovo spada tudi Saussure Julijskih Alp, učenjak, raziskovalec, botanik in zdravnik svetovnega imena Balthasar Hacquet, ki je

na pobudo »zlahtnega« barona Žiga Zoisa in svoje raziskovalne sle začel neustrašno napadati vrh »očakov kranjskih siv'ga poglavarja« — Triglav. Balthasar Hacquet je bil velik učenjak in znanstvenik, učenec Antona Scopoliya, rudarskega zdravnika iz Idrije. Oba sta načrtno raziskovala naš gorski svet in proučevala rastlinstvo in geologijo naših gora. Ob prihodu iz Idrije v Bohinj je Hacquet dobil v Bohinju velikega in iskrega prijatelja in mecena slovenskega slovstva. Hacquet je nenehno ugotavljal, da »mat' Kranjska imela sina boljšega ni«, da je bil Žiga Zois velika »izjema med puhlimi glavami ljubljanske in bohinjske družbe«, ki mu je dal na razpolago svoje najboljše ljudi, ki so »najbolj vajeni gora«.

Hacquet je prvi usmeril korake in poglede v višave Triglava, toda na žalost v Bohinju leta 1776 ni mogel najti človeka, ki bi lahko

smelo trdil, da je bil on ali kdo drug že na visoko postavljenem in težko dosegljivem vrhu.

Leta 1777 je Saussure Julijskih Alp, Balthasar Hacquet začel težak in neizprosni boj za Triglav. On je dal znak za začetek svetovnega alpinizma. Dvakrat je v tem letu s svojimi prispel na Velo polje, prvič prek Komne in doline Sedmerih jezer in dalje prek Hribaric, drugič pa kar naravnost iz Bohinja. Le drugič mu je sredi avgusta leta 1777 uspelo samemu prispeti z Velega polja prek Kranjskega sedla na Ledino in dalje na teme Malega Triglava. To je bil uspeh epohalne vrednosti. Prvič v zgodovini Triglava je stal pogumen in neustrašen človek na njegovem nižjem vrhu. To je srčnega neustrašenega naskakovalca opogumilo in mu dalo novega poleta.

Toda sredi naslednjega leta so tvegali nov poizkus njegovi sodelavci sami. Sreča jim je bila naklonjena in 26. avgusta 1778 so oni postavili s pristopom na vrh Triglava rojstno letnico svetovnemu alpinizmu.

Pred 190 leti so stopili »štiri srčni možje« s »ta vel'kim Jurjevcem«. Lukom Korošcem na čelu na ponov-

no premagano teme Triglava. S to veliko in pomembno zmago so dali znak za nadaljnje osvajanje nepremaganih vrhov Alp in drugih gorskih skupin, kjer se čredijo zasneženi skalni vršci prek vseh petih kontinentov.

Alpinisti vseh narodov sveta so jeli prižigati zelene luči po lažje dostopnih vrhovih Alp, Dolomitov, Tater, Kavkaza, Pamirja, Hindukuša, Andov in Himalaje. Visoko so nosili zastavo alpinizma najboljši plezalci in alpinisti vseh narodov sveta. V boj so z menjajočo se srečo posegali iz leta v leto, iz desetletja v stoletje vsi, ki so kaj pomenili na lestvici svetovne alpinistične elite.

Kar v Triglavu ni uspelo Saussuru Julijskih Alp — Hacquetu in »štirim srčnim možjem« s »ta vel'kim Jurjevcem« na čelu, je pozneje uspelo poznejšim generacijam bohinjskih iskalcev rudnih bogastev in Rudnici in na Rudnem polju, pastirjem, fužinarjem in tovarnikom, ki so kazali domačim in tujim razumnikom pot v visoki triglavski gorski svet. Hacquetu je uspelo pristopiti na Triglav šele leto pozneje za prvopristopniki, udeležil pa se je tudi tretjega pristopa 23. avgusta 1782. Sedemnajst

let za prvopristopniki se je povzpel na Triglav tudi naš prvi pesnik Valentin Vodnik.

Pred 160 leti, 2. septembra 1808 je doživel Triglav prvi čisto slovenski obisk; nanj se je povzpel Jakob Dežman s klasičnim vodnikom Antonom Kosom. Ta vzpon je velikega pomena, kajti Jakob Dežman je prvi v slovenskem jeziku opisal ta podvig. Leto dni pozneje se je z istim vodnikom povzpel na Triglav tudi Jakobov brat Ivan, ki je na vrhu v objemu radosti in sreče zapisal: »Narvezhi moje veselje je na gorah!« To so ognjevit besede, ki so dolga leta, vse do današnjih dni predstavljale motor, srce in gonilno silo našega množičnega, rekreativnega planinstva, plezalnega športa in alpinizma.

Za prvimi pristopniki so se zvrstili drugi klasični bohinjski vodniki, ki so vodili v triglavske višave grofa Franca Hohenwarta, prvega alpinista svetovnega imena vzhodnih Alp, Valentina Staniča, Ivana Tuška, kustosa Henrika Freyerja in ne nazadnje tudi starosta slovenskih planincev Franca Kadilnika, ki se je leta 1866 povzpel na Triglav pod geslom: »Čvrste roke, dobre noge, čista glava dospo vrh Triglava.«

III. kolo moštvenega prvenstva Gorenjske v plavanju

Plavalni klub Jesenice je priredil 1. avgusta v počastitev praznika občine Jesenice plavalni miting, ki je veljal obenem tudi za III. kolo moštvenega prvenstva Gorenjske. Tekmovanja se je udeležilo okoli 50 tekmovalcev iz plavalnih klubov: Radovljica, Bled, Triglav iz Kranja in Jesenice.

Po prvih dveh kolic so bili v vodstvu plavalci Bleda, katerim sta tesno sledila Radovljica in Triglav iz Kranja. Jeseničani so imeli nekoliko manj točk, kajti v prvem kolu, ki je bilo v Ra-

dovljici, niso sodelovali. Razlike v točkah so bile minimalne in obetale so se ogorčene borbe.

Po prvi točki, v kateri domači plavalci niso imeli predstavnika, je bila na programu disciplina 200 m crawl — moški. Borba za prvo mesto je bila izredno ostra, razlike so bile minimalne. Zmagal je Gorjanc (Radovljica) pred Brejcem (Jesenice) in Stružnikom (Triglav).

Izredno zanimiva je bila tudi disciplina 200 m mešano, v kateri sta se pomerila stara nasprotnika. Borba je bila izredna in do konca se ni

vedelo, kdo je zmagovalac. Šele štoperice so pokazale, da je bil prvi Brejc (Jesenice) pred Gorjancem (Radovljica) in se mu tako oddolžil za poraz v prejšnji disciplini.

Tudi ostali plavalci plavalnega kluba Jesenice so se srčno borili in prispevali po svojih močeh za končni plasma kluba v prvenstvu. Ostali rezultati so:

200 m crawl moški:

1. Boris Gorjanc, Radovljica, 2:30,6, 2. Niko Brejc, Jesenice, 2:31,5, 3. Ivan Stružnik, Triglav, 2:34,0.

100 m delfin moški:

7. Jani Bernetič, Jesenice, 1:38,2, 10. Ljubo Špendal, Jesenice, 1:51,5.

100 m hrbtno ženske:

10. Zvonka Gorišek, 12. Gordana Višnar (obe Jesenice).

100 m hrbtno moški:

1. Vojko Podveršek, Triglav, 1:15,4, 2. Milan Ropret, Jesenice, 1:18,7, 3. Rado Tolar, Jesenice, 1:22,0.

200 m mešano ženske:

8. Eva Pavliček, Jesenice.

200 m mešano moški:

1. Niko Brejc, Jesenice, 2:45,3, 2. Boris Gorjanc, Radovljica, 2:46,7, 14. Stane Hribar, 15. Tomaž Hribar, 16. Jani Hribar (vsi Jesenice).

Gorenjski ekipni prvak je postala Radovljica pred Bledom, Triglavom in Jesenicami. Tekmovanje se je končalo v prijetnem vzdušju in v prijateljstvu. B. N.

KK Vrhnika: KK Jesenice 93:74

Začetek srečanja je očitno pripadal našemu moštvu. Pri rezultatu 4:0 za Jesenice sta Koren in Vauhnik zgrešila stoodstotna koša in rezultat bi bil lahko 8:0. Domačini so počasi uredili svoje vrste in začeli s hitro igro dosegati koše. Rezultat v 10. minuti je bil še vedno 15:14 v korist našega moštva. V 17. minuti prvega polčasa pa je iz igre moral zaradi petih osebnih napak mladi Božič, ki je dobro igral v obrambi. Prve menjave igralcev so bile že

usodne za naše moštvo, saj so domačini kmalu vodili že s 15. točkami razlike. Tik pred polčasom so naši v hitrih napadih dosegli zaporedoma 8 točk in zmanjšali razliko. V drugem polčasu se slika na igrišču ni spremenila. V 4. minuti je moral iz igre Razinger, inž. Senčar pa je kmalu imel štiri osebne napake. Moštvo se je nahajalo tik pred katastrofo, ker tudi Koren in Vauhnik nista imela najboljšega dne. Posebno dobro v napadu je igral visoki Bunderla, ki pa v obrambi še vedno ne izkorišči vseh svojih zmožnosti. V zadnjih minutah, ko so že našim igralcem poše moči, pa je rešil moštvo še večjega poraza inž. Senčar, ki je z meti od daleč dosegel koš za košem.

Strelci za Jesenice: inž. Senčar 21, Bunderla 19, Vauhnik 17, Koren 13, Božič 2, Razinger 2.

PRVA PREENEČENJA

Sobotna srečanja v slovenski moški košarkarski ligi so prinesla že prva presenečenja. Predvsem ni bilo pričakovati, da bodo razen Vrhnike vsa moštva izgubila srečanja na domačem igrišču. Prav zaradi dobre igre favoritov se obeta zanimiv zaključek prvenstva. Moštvi Rudarja in Kroja bosta verjetno v medsebojnem obračunu odločili, kdo bo letošnji prvak slovenske lige. Naše moštvo je po porazu na Vrhniki že izpadlo iz borbe za najvišja mesta. Po zmagah moštev iz dna lestvice pa je ogroženo tudi že mesto v sredini lestvice. Napovedi, da bi se z morebitno zmago našega moštva na Vrhniki priključili vodilnim na lestvici, se niso izpolnile. Fantje so v prijateljskih tekmah v Škofji Loki in Ljubljani igrali zelo dobro, zato je bilo realno pričakovati dobro igro tudi na Vrhniki. Izkazalo se je, da je po odhodu zaradi petih osebnih napak iz igre premalo kvalitetnih igralcev, ki bi lahko obdržali ravnotežje v igri. Kljub objektivnim težavam igralcev pa bi bil lahko rezultat precej nižji, če se ne bi ponovila stara sleba igra v obrambi. S popolnoma pomlajenim moštvom bo potrebno še precej dela, da bodo mladi igralci lahko zamenjali starejše.

— nik

Gradisove športne igre

Organizacija letošnjih Gradisovih športnih iger je bila poverjena Jesenicam. Sodelovala so podjetja iz vse Slovenije in sicer iz Ljubljane, Maribora, Celja, Jesenice, Raven, Kopra, Zaloga in Skofje Loke.

Ekipa so tekmovala v sedmih disciplinah. V končnem seštevku točk pa sta imeli največ uspeha ekipi KO Ljubljana in Maribora, Jesenice pa so se uvrstile na četrto mesto.

Rezultati posameznih disciplin:
malí nogomet: 1. Jesenice
odbojka: 1. Ravne
šah: 1. Ljubljana
steljanje — moški: 1. Centrala; ženske: Maribor
posamezniki: Ivan Langeršek
balinanje: 1. KO Ljubljana
namizni tenis — moški: 1. Maribor; ženske: 1. Koper
posamezniki: 1. Dolenc; posameznice: 1. Tome
kegljanje — moški: 1. Jesenice; ženske: 1. Centrala
posamezniki: Tone Martinšek, posameznice: Minka Remec. FZ

Mladinke na državno prvenstvo

Mladinke odbojarskega kluba bodo od 1. do 3. septembra sodelovale na državnem mladinskem prvenstvu, ki bo v Beogradu. Mladinke so si pravico do sodelovanja pridobile s tem, da so v Kamniku osvojile naslov slovenskih prvakinja.

Upajmo, da tudi v Beogradu ne bodo zatajile in da bodo dostojno zastopale jeseniške barve. Z. F.

Športne igre slovenskih železarn

V Ravnah na Koroškem bodo v soboto in nedeljo športne igre slovenskih železarn. To tradicionalno srečanje športnikov iz Raven, Štor, in Jesenic vsako leto organizira po ustaljenem vrstnem redu ena izmed železarn. Lani sm bili gostitelji Jeseničani, letos pa so to dolžnost prevzeli železarji iz Raven. V Ravnah imajo, kot so nam sporočili, že vse pripravljeno in prav nestrno pričakujejo prvih tekmovalcev, ki naj bi jim letos prinesla nekaj več uspeha kot lani, ko so doživeli največji poraz, odkar se te igre organizirajo. Letos bodo tekmovala še posebno zanimiva tudi zato, ker Štorovčani, ki so posebno močni v lahki atletiki in rokometu, nič slabši pa v nogometu, nameravajo bolj odločno poseči v borbo za najboljšo uvrstitev. Prav to pa bo za razliko od preteklih let, ko se je borba odvijala le med Jeseničani in Ravenčani, tekmovalje naredilo še posebno zanimivo.

Tekmovanja bodo letos potekala v naslednjih športnih panogah: lahka atletika, nogomet, rokomet, namizni tenis, odbojka in kegljanje na asfaltu. Ženske pa bodo tekmovala v namiznem tenisu in kegljanju na asfaltu. Vse naše ekipe so se za troboj pripravljale skoraj dva meseca in tako upamo, da bodo častno zastopale našo Železarno. Zelo dobro so pripravljeni namiznoteniški igralci in kegljači, skoraj ravno tako tudi odbojkarji ter nogometaši, samo nekoliko slabši pa so rokometarji. Rokomet je na Jesenicah še zelo mlada športna panoga, vendar pa že dosega prve uspehe, zato upamo, da se tudi v Ravnah ne bodo slabo odrezali.

Manjše število tekmovalcev odpotuje v Ravne že danes popoldan, ostali pa jutri navezgodaj zjutraj. Vsem skupaj želimo, da bi na tekmovaljih v Ravnah nastopali uspešno in da bi se vrnili kot zmagovalci. J.

Teden plavalnega športa na Jesenicah

Minilo je štirinajst dni, odkar je končano mladinsko republiško prvenstvo v plavanju. Prvič, odkar obstaja in deluje plavalni klub na Jesenicah, so Jesenice imele čast, da sprejmejo v goste okoli 120 mladih plavalcev in plavalk iz vseh klubov Slovenije. Med njimi so bila tudi znana imena kot so Švarceva in Pečjakova iz Kranja, Herzogova iz Ljubljane, Čarga iz Krškega in drugi. Plavalci so se v treh dneh pomerili med seboj v triindvajsetih disciplinah in dosegli kar trinajst republiških rekordov.

Udeleženci prvenstva so bili nastanjeni v domu učenec železarne Jesenice, prehrano pa so imeli preskrbljeno v menzi gostinske enote Železar. Vsi so pohvalili odlično hrano, prenočišče ter izredno gostoljubnost jeseniških občanov.

Na otvoritveni svečanosti je vse udeležence, kakor tudi gledalce pozdravil tov. Frančeskin, jim želel prijetno počutje v našem okolju in veliko športne sreče. Za njim je plavalcem zaželel veliko uspehov tudi predsednik plavalne zveze Slovenije in poudaril, da ima ta prireditel na Jesenicah namen povečati interes mladih ljudi do tega zdravega športa.

Prireditel je bila na izredni kvalitetni ravni, saj je bilo doseženo veliko število odličnih rezultatov. Omenim naj absolutni rekord SRS Brede Pečjak (Triglav) na 100 m hrbtno, drugi najboljši

čas v Jugoslaviji Herzogove (Ilirija — Slavija) na 400 in 800 m crawl, republiški rekord mladega Žiberna (Celulozar — Krška) na 100 m in 200 m prsno ter še in še zares omembe vrednih časov. Od naših plavalcev je dosegel največ mladi Bernetič, saj je v hudi konkurenci dosegel odlično sedmo mesto na 200 m delfin. Tudi ostali niso zaostajali po rezultatih za svojimi vrstniki ter dokazali, da je plavalni šport na

Jesenicah v stalnem vzponu. Naslov ekipnega prvaka SRS za mladince je letos osvojil kranjski Triglav, naši plavalci pa so zasedli solidno 10. mesto in tako prehiteli svojega večnega rivala, plavalni klub Bled.

Prireditel je uspela v vseh pogledih in zopet potrdila mnenje, da imamo v Sloveniji izreden plavalni kader, kateri bo kmalu posegel v sam vrh jugoslovanskega plavanja. B. N.

Odbojka

Pričakovana zmaga

Po predvidevanjih naj bi Jeseničani hitro ugnali odbojkarje OK Gabrje, ki so na repu lestvice I. republiške lige.

Toda prva tekma jesenskega dela prvenstva je razočarala domače gledalce in verjetno tudi igralce same.

V prvem setu so Gabrčani brez posebnega naprezanja počasi zbirali točke. Vodili so že 9:3 in celo 13:5, ko so se domačini vendarle zbrali in rešili dragocen set. Dobili so ga v podaljškju z rezultatom 16:14. Vsekakor je igra domačih postala veliko živahnjša, ko je vstopil Šmittek, ki je bil poleg Berglja najboljši igralec tekme.

V drugem setu so domači hitro zmagali in gostje so si priborili samo 6 točk. V tretjem setu pa se je našim spet zataknilo in so komaj zmagali s 15:13.

Jeseničani so nastopili v postavi: Bergelj, Bogataj, Krevsel, Kučina, Kavčič, Prištov, Rössler, Šmittek. Precej se je poznala odsotnost Potočnika.

Resda so dobili tekmo s 3:0, toda s povsem poprečno igro. Na srečo so na začetku tekmovalja naleteli na slabega nasprotnika in bodo do prihodnjih tekem lahko prišli v tako dobro formo, v kakršni so bili v začetku prvenstva, ko jih, razen Ljubljane, ni mogla zaustaviti nobena ekipa. ZF